

Rannsóknarrit nr. 8:

Niðurstöður vinnuviðhorfskönnunar sem gerð var sumarið 2006

Desember 2009

***Höfundur
Tryggvi Hallgrímsson***

Niðurstöðuskýrsla:

Höfundur rannsóknar - Tryggvi Hallgrímsson

EFNISYFIRLIT

Formáli	- 3 -
Inngangur	- 5 -
Forsaga framkvæmda, fyrri rannsóknir og staða atvinnamála vegna stóriðjuframkvæmda á Austurlandi	- 7 -
Um rannsóknina	- 17 -
<i>Spurningalistar</i>	- 17 -
<i>Framkvæmd könnunar</i>	- 18 -
<i>Úriök og þýði</i>	- 19 -
<i>Vinnubúðir Landsvirkjunar</i>	- 19 -
<i>Impregilo</i>	- 19 -
<i>Suðurverk</i>	- 20 -
<i>Fjarðarálsverkefni</i>	- 20 -
Niðurstöður vinnuviðhorfskönnunar, greindar eftir þjóðerni og/eða tungumáli	- 21 -
Niðurstöður vinnuviðhorfskönnunar, greindar eftir vinnustað	- 41 -
Myndræn framsetning á völdum þáttum	- 57 -
<i>Niðurstöður greindar eftir þjóðerni og/eða tungumáli:</i>	- 57 -
<i>Niðurstöður greindar eftir vinnustað:</i>	- 69 -
Viðauki: Spurningalistar	- 77 -

Formáli

Þessi niðurstöðuskýrsla greinir frá niðurstöðum viðhorfskönnunar sem Tryggvi Hallgrímsson, meistaranemi við Háskólann í Tromsø í Noregi (2005-2007), vann sumarið 2006.

Spurningalisti var lagður fyrir starfsmenn við byggingu álvers á Reyðarfirði annarsvegar, og starfsmenn vatnsaflsvirkjanaframkvæmda við Kárahnjúka hinsvegar. Spurningalistinn var lagður fyrir á fimm tungumálum: íslensku, ensku, portúgölsku, pólsku og kínversku. Framkvæmd könnunarinnar gekk vonum framár og er afraksturinn einstakt safn upplýsinga um starfsmenn umfangsmestu stóriðjuframkvæmda í sögu Íslands.

Rannsóknin hlaut tveggja mánaða styrk frá Nýsköpunarsjóði námsmanna. Verkefnið hlaut einnig styrk frá Rannsókn- og þróunarmiðstöð Háskólans á Akureyri og Alþýðusambandi Íslands. Við framkvæmd rannsóknarinnar veittu Alcoa fjárdaál Landsvirkjun og Suðurverk öll leyfi vegna fyrirlagna spurningalista.

Ábyrgðarmenn gagnvart Nýsköpunarsjóði námsmanna voru Guðbjörg Linda Rafnsdóttir, dósent við Félagsfræðiskor Háskóla Íslands og Kjartan Ólafsson, sérfræðingur hjá Rannsókn- og þróunarmiðstöð Háskólans á Akureyri.

24. september, 2006. Tromsø, Noregi
Tryggvi Hallgrímsson

Í október 2009 var ákveðið í samráði verkefnisstjóra og formann verkefnisstjórnar rannsóknar á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi að gera skýrslu þessa aðgengilega ásamt fleiri skýrslum sem unnar hafa verið í tengslum við það rannsóknarverkefni. Hér er að finna mikilvægar upplýsingar um skiptingu starfsmanna eftir búsetu og um ýmis viðhorf til starfa við framkvæmdirnar. Í áfangaskýrslu II í rannsókn á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi (Hjalti Jóhannesson o.fl., 2008) voru birtar ýmsar greiningar á gögnum rannsóknar þessarar meðan höfundurinn var starfsmaður Rannsókn- og þróunarmiðstöðvar Háskólans á Akureyri sem hefur einkum sinnt rannsóknnum í verkefninu. Ofanrituðum þykir mikilvægt að skýrslan sé gefin út í heild sinni í tengslum við annað efni rannsóknarinnar. Athuga ber að hér er ekki um tæmandi greiningu að ræða heldur greiningu á völdum þáttum könnunarinnar.

Inngangur

Stóriðjuframkvæmdir sem nú standa yfir á Austurlandi í tengslum við vatnsaflsvirkjanir og byggingu álvers í Reyðarfirði eru stærstu verklegu framkvæmdir sem farið hefur verið í á Íslandi. Umfang framkvæmdanna eru mikil og áhrifin eru á fjölmörgum sviðum. Þannig voru lokaorð Valgerðar Sverrisdóttur, fyrrverandi Iðnaðarráðherra, þegar hún mælti fyrir frumvarpi til laga um heimild til samninga um álverksmiðju í Reyðarfirði:

Hæstvirtur forseti. Fjarðaál mun hafa jákvæð áhrif á íslenskt samfélag. Tekjur ríkissjóðs munu aukast, gjaldeyristekjur þjóðarbúsins verða meiri, laun almennings munu hækka, kaupmáttur ráðstöfunartekna eykst, fjöldi góðra starfa verður til og Austurland eflist. Það hagnast allir landsmenn á þessu verkefni. Þess vegna er farið í það (Alþingi, 66. fundur, 128 lp.).

Stjórnvöld hafa á síðustu árum fært ýmis rök fyrir því að áhrif stóriðjuframkvæmdanna séu og verði jákvæð. Í *fyrsta lagi* efnahagslega jákvæðar áhrif á landinu öllu og í *öðru lagi* samfélagsleg áhrif fyrir íbúa Austurlands. Jákvæð efnahagsleg áhrif eru talin felast m.a. í auknum tekjum þjóðarbúsins vegna aukinnar landsframleiðslu og almennt aukinnar atvinnu. Eins falla efnahagsleg rök fyrir stóriðjuframkvæmdum að kröfum um fjölbreytni í íslensku atvinnulífi. Jákvæð áhrif framkvæmdanna skulu síðan styrkja byggð á Austurlandi, stuðla að bættem lífskjörum og hafa almenn jákvæð samfélagsleg áhrif.

Rannsóknin, sem gert er grein fyrir í þessari niðurstöðuskýrslu, er gerð á sviði atvinnumála og félagsfræði. Vegna þess að rannsóknin miðaði að söfnun upplýsinga um starfsmenn sem tengjast stóriðjuframkvæmdunum verður fjallað um þær í ljósi áður ætlaðra áhrifa á íslenskan vinnumarkað. Er það gert til að draga fram í dagsljósið þann mun sem ríkir milli ætlaðra áhrifa og raunverulegra áhrifa.

Forsaga framkvæmda, fyrri rannsóknir og staða atvinnumála vegna stóriðjuframkvæmda á Austurlandi

Í febrúar 1997 komu til Íslands fulltrúar norska fyrirtækisins Hydro Aluminum Metal í boði Iðnaðar- og viðskiptaráðherra. Meðan á dvöl þeirra stóð fóru fram viðræður um hugsanlegt samstarf milli norska fyrirtækisins, Landsvirkjunar og Iðnaðarráðuneytisins um byggingu álverksmiðju hér á landi.

Vinnuheiti þessa verkefnis var „Noral-verkefnið“ og tók það til eftirfarandi verkefnisþátta:

- Vatnsaflsvirkjanir á Austurlandi (Kárahnjúkavirkjun)
- Álver í Reyðarfirði
- Hafnargerð í Reyðarfirði
- Lagning Háspennulínu milli Kárahnjúkavirkjunar og álvers í Reyðarfirði

Í tengslum við áform Hydro Aluminum, og Noral-verkefnisins um að hefja álframleiðslu á Íslandi var fyrirtækið Reyðarál hf. stofnað í samstarfi við eignarhaldsfélagið Hæfi ehf., sem var í eigu nokkurra íslenskra fjárfesta m.a. Eignarhaldsfélags Alþýðubankans, Íslandsbanka- FBA, Landsbankans og Þróunarfélags Íslands. Reyðaráli var ætlað að vera framkvæmdaraðili og eigandi fyrirhugaðrar álverksmiðju og annast þ.a.l. alla undirbúningsvinnu og rannsóknarvinnu í samræmi við lög.

Í kjölfar þess að Hydro Aluminum gat ekki staðið við tímamörk lokaákvörðunar um framhald verkefnisins, varð úr að eigendur Reyðaráls hf. samþykktu að selja nýjum framkvæmdaraðilum, Alcoa Inc, allt hlutfé í fyrirtækinu og um leið allan rétt á rannsóknnum sem fyrirtækið hafði gert.

Umfangsmesta rannsókn sem gerð var á samfélagsáhrifum fyrirhugaðra stóriðjuframkvæmdanna fór fram af ráðgjafafyrirtækinu Nýsi ehf. á árunum 1998 og 1999. Afrakstur þeirrar rannsóknarvinnu var birtur í skýrslunni *Mat á samfélagslegum og efnabagslegum áhrifum álvers í Reyðarfirði* sem kom út árið 2001. Í þeirri skýrslu, sem unnin var fyrir Reyðarál, gaf að líta grunninn að þeirri skýrslu sem hér verður nánar fjallað um

og heitir á ensku *A study of the socio- economic impact of the proposed Alcoa Aluminium plant in Reyðarfjörður*. Sú skýrsla kom út í nóvember 2002 og er að mestu leyti sú sama og fyrri skýrslan. Tekur hún þó að nokkru mið af áherslubreytingum Alcoa.

Skýrsla Nýsis ehf. frá árinu 2002 er birt, í íslenskri þýðingu, sem fylgiskjal í stjórnarfrumvarpi fyrrverandi Iðnaðarráðherra, Valgerðar Sverrisdóttur, til laga um heimild til samninga um álverksmiðju í Reyðarfirði (Alþingi, 66. fundur, 128 lp.).

Í inngangi að skýrslunni *Mat á samfélagslegum og efnahagslegum áhrifum álvers í Reyðarfirði* (2002) segir um matssvæði rannsóknarinnar „Matssvæðið er skilgreint sem Mið-Austurland en innan þess svæðis getur fólk með góðu móti sótt vinnu í væntanlegt álver eftir að rekstur þess hefst. Á meðan framkvæmdum við álverið stendur mun áhrifanna hins vegar gæta um allt Austurland“ (Nýsir, 2002. bls. 8). Austurland er skilgreint sem það svæði sem áður var Austurlandskjördæmi og nær það frá Langanesi til Skeiðarársands. Mið- Austurland er hinsvegar skilgreint sem það svæði sem nær frá og með Fljótsdalshéraði og Borgarfirði eystra í norðri til og með Breiðdal í suðri (Nýsir, 2002).

Í annarri skýrslu sem unnin var af Rannsóknarstofnun Háskólans á Akureyri, fyrir Landvirkjun (2001), *Kárahnjúkavirkjun: Mat á samfélagsáhrifum* segja höfundar; Grétar Þór Eyþórsson, Kjartan Ólafsson og Hjalti Jóhannesson virðist hafa reynst erfitt að skilgreina áhrifasvæðið endanlega. Í umfjöllun þeirra sem fjallar að mestu um Kárahnjúkavirkjun, ekki álversbyggingu í Reyðarfirði, segir:

Áhrifasvæði Kárahnjúkavirkjunar nær langt út fyrir austurhluta Íslands þegar litið er til samfélags- og efnahagslegra þátta. Ennfremur er ljóst að þessi áhrif virða ekki nema að litlu leyti mörk hreppa, sýslna, kjördæma og jafnvel ekki mörk Íslands ef út í það er farið. Staðsetning mannvirkja hefur augljóslega talsverð áhrif á hvar og með hvaða hætti áhrifa gætir af virkjuninni. Hinsvegar getur líka skipt miklu hvaðan þeir aðilar koma sem annast tiltekna verkþætti og hvar starfsmenn við framkvæmdirnar eru búsettir (Landsvirkjun, 2001, bls. 21).

Skýrsla Rannsóknarstofnunnar Háskólans á Akureyri og skýrsla Nýsis eiga það sameiginlegt að reyna að spá fyrir um áhrif stórframkvæmdanna með tilliti til áhrifasvæðis þeirra. Hinsvegar eiga þær annað sameiginlegt og það er að þær eru unnar fyrir framkvæmdaaðila í samræmi við lögbundnar skyldur þeirra. Skýrsla Nýsis er, eins og fyrr segir, unnin fyrst fyrir Noral verkefnið (árið 2001) en síðar fyrir Alcoa (árið 2002). Skýrsla Rannsóknastofnunnar Háskólans á Akureyri er unnin fyrir Landsvirkjun og fjallar um áhrif virkjanaframkvæmda óháð því til hvaða aðila rafmagn er selt.

Þegar mælt var fyrir frumvarpi til laga um heimild til samninga um álverksmiðju í Reyðarfirði var oft rætt um þau jákvæðu áhrif sem uppbygging á svæðinu hefði á atvinnulíf. Þannig mátti ætla að áhrifin væru tvíþætt. Í *fyrsta lagi* mikil þensla á vinnumarkaði á meðan á stórframkvæmdum stendur og í *öðru lagi* hrein viðbót við atvinnulíf á Austurlandi með tilkomu álverksmiðju.

Áður en gerð er grein fyrir nokkrum niðurstöðum um áætlaða mannaflspörf stórframkvæmdanna skal réttilega bent á vandann sem fólgin er í slíkum spám. Hvort sem um er að ræða spá um ætlaða arðsemi verkefna eða þörf þeirra fyrir vinnuafli, er möguleiki á réttum niðurstöðum einkum fólgin í tvennu. Í *fyrsta lagi* möguleikum og getu rannsakenda til þess að draga ályktanir sem byggja á raunverulegum gögnum sem safnað hefur verið um þróun yfir tímabil nokkurra ára, í þessu tilfalli um mannaflapörf og sérhæfnikröfur vegna stóriðjuframkvæmda. Í *öðru lagi* er þörf á raunverulegum samanburði á við sambærileg verkefni, bæði héraðs og erlendis. Segja má að þessum forsendum hafi ekki verið fullnægt í rannsóknum á samfélagsáhrifum stóriðjuframkvæmda á Austurlandi. Í skýrslu Iðnaðar- og viðskiptaráðuneytisins, *Mannaflapörf og sérhæfni vegna stóriðjuframkvæmda 2003-2008*, segir eftirfarandi um möguleika íslenskra aðila, verktaka og fyrirtækja til þátttöku í stórframkvæmdunum:

Tæknipækkingu í fyrirtækjum þarf að efla, þar sem hún er ein meginforsenda allrar þróunar í nútíma atvinnulífi, ekki síst í stórframkvæmdum sem þessum. Lagt er til að komið verði á samstarfi milli fulltrúa fyrirtækja, fræðslustofnanna, Iðntæknistofnunnar og iðnaðarráðuneytis við að skilgreina hvernig fyrirtæki og starfsmenn geti uppfyllt væntanlegar gæða- hæfniskröfur (Iðnaðar- og viðskiptaráðuneytið, 2003, bls. 21).

Með tilliti til þessara ábendinga sem augljóslega var beint til stjórnvalda, mætti ætla að skýrslan væri almennt svartsýn á þátttöku innlendra aðila. Svo er ekki. Fram kom að gera mætti ráð fyrir nokkrum toppum í eftirspurn eftir vinnuafli, toppum þar sem innlent

vinnuafl nær ekki að anna eftirspurn. Meðan á þessum toppum stæði væri nauðsynlegt að ráða erlent vinnuafl. Í skýrslunni segir nánar: „...eftirspurn umfram framboð á vinnuafli, samanlagt innan allra fagsviða, frá miðju ári 2004 fram á mitt ár 2007 er að meðaltali um 18% af mannaflaþörf vegna heildar framkvæmda“ (Iðnaðar- og viðskiptaráðuneytið, 2003, bls. 17). Ennfremur segir að reikna megi með að þetta hlutfall, þ.e. 18%, verði að verulegu leyti mannað með erlendu vinnuafli. Ef þetta hlutfall er reiknað yfir á þá mannaflsþörf sem reiknað er með, má segja að fjöldi útlendinga sem vinni við stórframkvæmdirnar á tímum mestra umsvifna, sé um 350 manns.

Í áður nefndri skýrslu Nýsis ehf. sem unnin var fyrst fyrir Noral verkefnið (2001) og síðar Alcoa (2002) er ítarleg umfjöllun um áhrifin sem stórframkvæmdirnar gætu haft á atvinnulíf á Austfjörðum. Í skýrslunni segir að ætluð vinnuaflsþörf vegna byggingu Kárahnjúkastíflu og þeirra raforkulína sem þarf til að flytja rafmagn til álvers í Reyðarfirði séu „uppsöfnuð“ 3.844 ársstörf á tímabilinu 2002 til 2008. Þessari vinnuaflsþörf má skipta niður milli ára eins og hér segir:

Tafla 1. Áætluð ársstörf, spá Alcoa.

Verkefni:	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Samtals (uppsafnað)
Kárahnjúkavirkjun:	60	370	594	794	994	457	147	3.426
Raflínugerð:	7	7	68	134	168	34	0	418
Samtals:	67	377	622	928	1.162	501	147	3.844

Heimild: Nýsir ehf. (2002) *A study of the socio- economic impact of the proposed Alcoa Aluminium plant in Reyðarfjörður*

Eins og tafla 1 gefur til kynna var vinna við stórframkvæmdirnar í hámarki 2006 og þörfin á vinnuafli í því sem kalla mætti „toppeftirspurn“. Þessi spá byggir á raungóðum lýsingum verkfræðinga á ætlaðri mannaflsþörf og miðar við vinnustundir sem reikna má út að þurfi.

Þegar hinsvegar er leitast við, í skýrslunni, að greina ætlaða skiptingu þessa vinnuafls niður eftir því hvaðan ætlað vinnuafl komi er ekki eins hægt um vik. Samt er slík spá gerð án stöðar í nokkrum rannsóknum og ekki gerð grein fyrir því á hvaða upplýsingum slík spá byggir. Upplýsingar eru birtar í töflu 2.

Áður en markverðustu niðurstöður þessarar spár eru tilgreindar ber að endurtaka að þessi spá um fyrirkomulag mannaflaskiptingar við stórframkvæmdirnar byggir hvorki á upplýsingum um framkvæmdir af svipuðum toga, né heldur á rannsóknum sem gefa tilefni til þessara ályktana. Þess vegna ber að líta til þess að þessi spá er birt sérstaklega

sem kafli eða viðauki í stjórnarfrumvarpi til laga um heimild til samninga um álverksmiðju í Reyðarfirði.

Tafla 2. Áætluð skipting ársstarfa eftir landshlutum og þjóðerni, spá Alcoa. Vinnuaflopp vegna byggingu Kárahnjúkastíflu og þeirra raforkulína sem þarf til þess að flytja rafmagn til álvers í Reyðarfirði

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Samtals (uppsafnað)
Heimamenn[1]	15%	10	57	99	139	174	75	22	577
Aðfluttir[2]	3%	2	11	20	28	35	15	4	115
Erlendir[3]	20%	13	75	132	186	232	100	29	769
Innlendir[4]	62%	42	234	410	575	720	311	91	2383
Samtals:		67	377	662	928	1162	501	147	3844

[1] Heimamenn (Local residents), skilgreindir eftir rannsóknarsvæði skýrslunar sem er Mið-Austurland.

[2] Tímabundnir innflytjendur (Temporary in-migrants)

[3] Erlendir starfsmenn (Foreign workers)

[4] Innlendir starfsmenn sem búa í vinnubúðum (Domestic workers in camp)

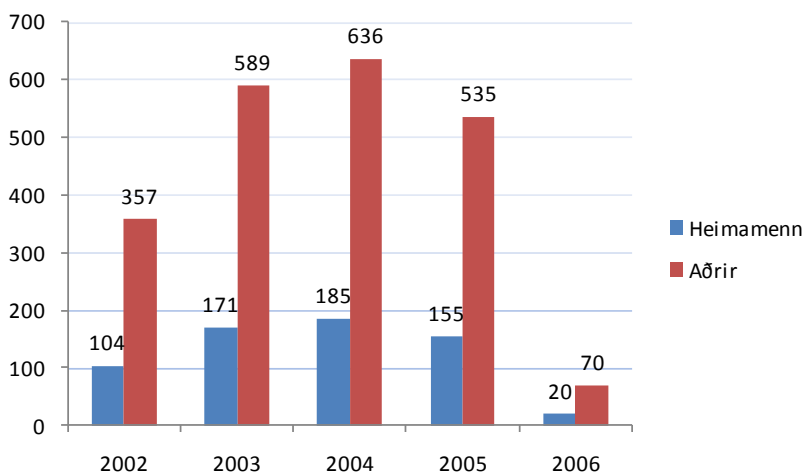
Heimild: Nýsir ehf. (2002) *A study of the socio-economic impact of the proposed Alcoa Aluminium plant in Reyðarfjörður*

Tafla 2 sýnir að spá um áætlaðan uppsafnaðan fjölda „íslenskra ársverka“ er um $577+2.383= 2.960$ manns. Á sama tíma er fjöldi uppsafnaðra „erlendra ársverka“ um $769+115= 884$ manns. Þannig verður hlutfall útlendinga á móti Íslendingum í heildar mannafla þrjú útlendingar á móti sjö Íslendingum.

Taflan sýnir að mikill meirihluti, þá væntanlegra, starfsmanna voru „Íslendingar í vinnubúðum“. Næst á eftir koma „erlendir starfsmenn“ og þar á eftir koma „heimamenn“. Án þess að fara nánar úti niðurstöður þessarar spár má segja að hún er nokkuð eindregin fullyrðing þess efnis að mestur fjöldi þeirra sem myndu starfa við byggingu Kárahnjúkastíflu væru Íslendingar. Niðurstaðan er í aðalatriðum ekki frábrugðin niðurstöðum rannsóknar sem birt er í skýrslu Rannsóknastofnunar Háskólans á Akureyri árið 2001, sem unnin var fyrir Landsvirkjun.

Í skýrslunni *Kárahnjúkavirkjun: Mat á samfélagsáhrifum* spá höfundarnir; Grétar Þór Eyþórsson, Kjartan Ólafsson og Hjalti Jóhannesson fyrir um skiptingu ársverka við Kárahnjúkavirkjun útfrá fyrirliggjandi upplýsingum um skiptingu ársverka við fyrri virkjanaframkvæmdir s.s. Blönduvirkjun og Hrauneyjafossvirkjun. Þótt skýrslan sé unnin fyrir Landvirkjun, sem er framkvæmdaaðili, ber nokkuð í milli hennar og skýrslu Nýsis ehf. sem líka er unnin fyrir framkvæmdaaðila. Í skýrslu Landsvirkjunar (2001) er meira gert úr mögulegum óvissuþáttum. Dæmi um ábendingar í skýrslunni eru t.d. að ástæða gæti verið til þess að færri Austfirðingar vinni að Kárahnjúkavirkjun vegna þess að „ ...

fáir íbúar á Austurlandi hafa áður starfað við virkjanaframkvæmdir. Þetta muni draga úr fjölbreytni þeirra starfa sem þeim standi til boða við byggingu Kárahnjúkavirkjunar” (Landvirkjun, 2001, bls. 16). Eins var ekki yfir höfuð reynt að skipta ársverkum eftir þjóðerni eða búsetu vegna þess að slík skipting væri ekki möguleg á grundvelli fyrirbyggjandi gagna. Spáin byggði því eingöngu á ætluðu hlutfalli heimamanna sem raunhæft væri að vinni við Kárahnjúkavirkjun.

Heimild: Landvirkjun, (2001) Kárahnjúkavirkjun: Mat á samfélagsáhrifum

Mynd 1. Áætluð skipting ársverka milli heimamanna og annarra við byggingu Kárahnjúkavirkjunar, spá Landvirkjunar Unnið með hliðsjón af „Noral verkefni“, sem skýrir mismun á „toppeftirspurnarárnum“ (þannig er árið 2004 sambærilegt við árið 2005 o.s.frv.).

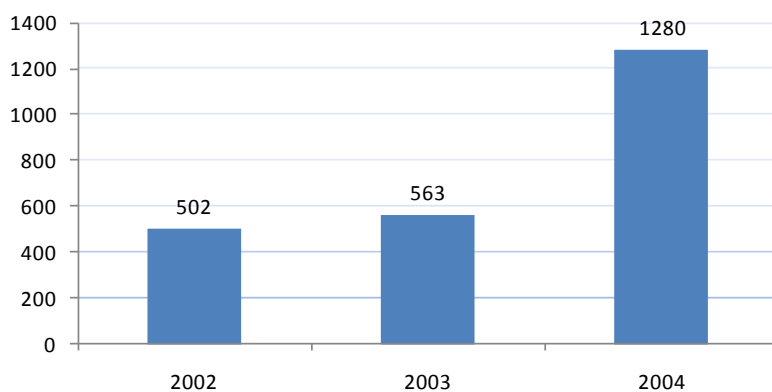
Hér er helst að nefna að gert var ráð fyrir því að á árunum 2003 og 2004 var talið að heimamenn, sem ynnu við stórframkvæmdirnar, væru um 171 og 185 manns hvort ár. Á meðan væru aðrir starfsmenn um 589 og 636 hvort ár. Ólíkt skýrslu Nýsis ehf, sem lagði fram spá um nokkurn fjölda erlenda starfsmanna og enn meiri fjölda innlendra starfsmanna sem byggju í vinnubúðum, sagði skýrsla Landvirkjunar ekkert um hvaðan þeir starfsmenn sem teljast „aðrir“ eru komnir. Eingöngu var fjallað um mögulega atvinnuþátttöku heimamanna. Eins kemur það á óvart að í allri skýrslunni, sem er 86 síðna úttekt og spá um austfirskan vinnumarkað í tengslum við stærstu verklegu framkvæmdir í sögu Íslands, að aldrei er fjallað um möguleika þess að erlendir starfsmenn sinni ætlaðri vinnuafleiðing vegna virkjunarframkvæmdanna (sjá: Landvirkjun, 2001).

Hér á undan hefur verið fjallað um hvernig þrjú mismunandi aðilar sáu fyrir sér þá þróun og áhrif sem stórframkvæmdir á Austurlandi hefðu á vinnumarkað svæðisins. Þessir þrjú

aðilar; Iðnaðar og viðskiptaráðuneytið, Alcoa og Landsvirkjun eiga það allir sameiginlegt að gera lítið úr þörfinni á erlendu vinnuafli. Það má því hafa komið nokkuð á óvart að þessi þörf reyndist mun meiri en spár gerðu ráð fyrir. Víst er að þegar stjórnvöld lögðu fram rök fyrir kostum stórframkvæmdanna byggðu þau rök sín á rannsóknum sem settu fram fyrirnefndar spár.

Í skýrslunni, *Mannaflapörf við stóriðju- og virkjanaframkvæmdir á árunum 2005-2007*, sem Vinnumálastofnun sendi frá sér í nóvember árið 2004 var gerð grein fyrir stöðu á íslenskum vinnumarkaði með sérstakri áherslu á þörfina fyrir erlent vinnuafli og útgáfu atvinnuleyfa. Þar sagði að margar ástæður væru fyrir því hversu fáir Íslendingar hafi fengist í vinnu við byggingu Kárahnjúkavirkjun, s.s. eftirspurn eftir verkafólki og iðnmenntuðu fólki við aðrar framkvæmdir á landinu. Eins hafi mikilvæg ástæða verið launakjör, vaktafyrirkomulag og staðsetning virkjunarsvæðisins. Eins hafi aðalverktaki vatnsaflsvirkjanaframkvæmdanna, ítalska verktakafyrirtækið Impregilo, ekki lagt sig sérstaklega eftir því að ráða Íslendinga til starfa (Vinnumálastofnun, 2004).

Þegar skýrslan var unnin voru framkvæmdir við Kárahnjúkavirkjun komnar á fullt skrið og nokkuð víst hvernig áhrifin voru á íslenskum vinnumarkaði. Ljóst er að þörfin á innflutningi á erlendu vinnuafli var mikil og birtist m.a. í stórauðinni útgáfu á atvinnuleyfum til útlendinga.

Heimild: Vinnumálastofnun (2004), *Mannaflapörf við stóriðju- og virkjanaframkvæmdir á árunum 2005-2007*.

Mynd 2. Útgáfa nýrra tímabundinna atvinnuleyfa. Þegar þessi niðurstöðuskýrsla var rituð var að vænta nýrrar skýrslu frá Vinnumálastofnun sem tilgreindi þróun síðustu tvö ár.

Á mynd 2 sést að á milli áruna 2003 og 2004 var aukning í útgáfu nýrra tímabundinna atvinnuleyfa meiri en 100%. Þessi aukning var einkum vegna fjölda atvinnuleyfa handa erlendum starfsmönnum á Austurlandi, en vissulega að einhverju vegna erlendra

starfsmanna sem uppfylltu aukna vinnuafliþörf vegna almennrar þenslu á íslenskum vinnumarkaði.

Í ljósi þessara talna er athyglivert að skoða tölur um raunverulegan fjölda erlendra starfsmanna við Kárahnjúkavirkjun og bera stuttlega saman við þær rannsóknir sem gert var grein fyrir hér að ofan. Í skýrslu Vinnuálastofnunnar sagði eftirfarandi:

Hlutfallslega fá störf hjá Impregilo hafa verið mönnum með innlendu vinnuafli. Af þeim rúmlega 1.100 manns sem voru þar starfandi í september 2004 voru 119 Íslendingar. Erlendir starfsmenn komu víða að en flestir, eða um 500 frá Portúgal, um 150 Ítalir og um 70 frá Kína. Töluverð aukning útgáfu atvinnuleyfa hefur því verið samfara byggingu virkjunarinnar, ekki síst fyrir þá sök að starfsmannavelta er mjög há (Vinnuálastofnun, 2004, bls. 5).

Þannig er ljóst að í september árið 2004 voru rétt tæplega 90% starfsmanna við stórframkvæmdir Kárahnjúkavirkjunar erlendir, meðan rétt rúmlega 10% starfsmanna voru íslenskir. Samanborið við áætlanir Iðnaðar- og viðskiptaráðuneytis (2003) sem spáði því að um 18% starfsmanna væru erlendir er munur á spá og veruleika um 70 prósentustig. Nýsír ehf. (2002), fyrir Alcoa Inc, hafði spáð að erlendir starfsmenn yrðu á mestu „eftirspurnartímum“ u.þ.b. 20% og munaði því um 68 prósentustigum á raunverulegri mannaaflaskiptingu og spá (sjá töflu 2). Eins hafði Rannsóknastofnun Háskólans á Akureyri (2001), fyrir Landsvirkjun, spáð því að um 23% starfsmanna á árunum 2003, 2004 og 2005 yrðu heimamenn (sjá mynd 1). Ljóst er að sú spá gekk ekki heldur eftir.

Þessi niðurstöðuskýrsla er ekki vettvangur til ályktana um þá þróun á íslenskum vinnumarkaði sem hér hefur verið greint frá. Hinsvegar hefur umfjöllunin hér að ofan sýnt að þróunin var ekki fyrir séð. Hefur því skapast raunveruleg þörf á rannsóknum á þeim stóra hópi erlends vinnuafli sem nú starfar tímabundið á Íslandi. Niðurstöður viðhorfkonunnar sem hér er greint frá er liður í að svara þessari þörf.

Heimildir:

- Hjalti Jóhannesson, Auður Magnús Leiknisdóttir, Enok Jóhannsson, Jón Þorvaldur Heiðarsson, Kjartan Ólafsson, Tryggvi Hallgrímsson, et al. (2008). Rannsókn á samfélagsáhrifum álvers- og virkjunarframkvæmda á Austurlandi. Rannsóknarrit nr. 5: Áfangaskýrsla II – stöðulýsing í árslok 2007. Akureyri: Bygðarannsóknastofnun.
- Iðnaðar- og Viðskiptaráðuneytið. (2003). Mannaflapörf og sérhæfni vegna stóriðjuframkvæmda. Reykjavík.
- Landsvirkjun. (2001). *Kárabnjúka*virkjun: Mat á samfélagsáhrifum. Akureyri: Rannsóknastofnun Háskólans á Akureyri.
- Nýsir ehf. (2002). *A study of the socio- economic impact of the proposed Alcoa Aluminium plant in Reyðarfjörður*. Reykjavík: Nýsir.
- Reyðarálf ehf. (2001). *Mat á samfélagslegum og efnabagslegum áhrifum álvers í Reyðarfirði*. Reykjavík: Sigfús Jónsson.
- Vinumálastofnun. (2004). *Mannaflapörf við stóriðju- og virkjanaframkvæmdir á árunum 2005-2007*. Reykjavík: Frank Friðrik Friðriksson og Karl Sigurðsson.

Um rannsóknina

Spurningalistar

Spurningalistar sem liggja til grundvallar þessari rannsókn voru upphaflega gerðir á íslensku og ensku af Tryggva Hallgrímssyni, höfundu rannsóknarinnar. Enski spurningalistinn var síðar þýddur yfir á portúgölsku, pólsku og kínversku. Þýðingar voru gerðar af viðurkenndum þýðendum og kostaðar af styrktarfé rannsóknar (sjá spurningalistana í viðauka).

Smávægilegur munur er milli íslenska spurningalistans og þeirra erlendu. Í íslenska listanum er í spurningu nr. 3 spurt um lögheimili og valmöguleikar gefnir um landshluta. Einnig eru íslenskir þátttakendur beðnir um að skrá póstnúmer síns lögheimilis. Í erlendu listunum er spurt hverjir af nokkrum valmöguleikum lýsir best þeim stað sem svarendur búa á í heimalandi sínu.

Þá er einnig munur á spurningum nr. 16 og 17. Í spurningu 16 eru Íslendingar spurðir hvort líklegt sé að þeir muni sækja um vinnu við álver í Reyðarfirði, meðan erlendir þátttakendur eru spurðir hvort þeir vilji í framtíðinni vinna og búa á Íslandi. Í spurningu nr. 17 eru Íslendingar spurðir hvort erlendir starfsmenn hafi reynt þeim vel, meðan erlendir starfsmenn voru spurðir um það hvort „það að vinna með Íslendingum“ hafi verið jákvæð reynsla.

Í kínverskum spurningalista er munur á spurningu nr. 5, um menntun. Ekki tókst að gera samanburð á skólakerfi í Kína og öðrum löndum, eða þjóðernum.

Aðalmarkmið spurningalistans voru þrjú. Í *fyrsta lagi* var markmiðið að listinn gæti safnað greinargóðum bakgrunnsbreytum til samanburðar milli þjóðerna og vinnustaða. Í *öðru lagi* var markmiðið að safna upplýsingum um viðhorf starfsmanna til vinnu sinnar og vinnuumhverfis, aðbúnaðar og vinnuöryggis. Í *þriðja lagi* var það sjálfstætt markmið að gera spurningalistann auðveldan fyrir þátttakendur, þannig að flókin framsetning myndi ekki hamla þátttöku. Segja má að þessum markmiðum hafi verið náð.

Framkvæmd könnunar

Spurningalistinn var lagður fyrir á fjórum vinnustöðum stóriðjuframkvæmdanna á Austurlandi. Þessir vinnustaðir skiptust í tvö vinnusvæði. Annarsvegar framkvæmdir vegna byggingu álvers í Reyðarfirði. Hinsvegar framkvæmdir við stíflugerð vegna vatnsaflsvirkjana á Austurlandi; Kárahnjúkastíflu, Desjár(dals)stíflu og Sauðárdalsstíflu.

Könnunin var fyrst lögð fyrir í mötuneyti starfsmanna Fjarðaálsverkefnisins í Reyðarfirði, mánudaginn 14. ágúst, þriðjudaginn 15. ágúst og miðvikudaginn 16. ágúst. Mikill meirihluti starfsmanna sem tóku þátt voru þeir starfsmenn sem búa í vinnubúðum Fjarðaáls, staðsettum litlu utan við Reyðarfjarðarbæ.

Næst var lagt fyrir starfsmenn við stíflugerð á Kárahnjúkasvæði. Föstudaginn 18. ágúst og laugardaginn 19. ágúst var könnunin lögð fyrir starfsmenn í aðalmötuneyti Impregilo. Laugardaginn 19. ágúst var líka lagt fyrir í mötuneyti starfsmanna Suðurverks, sem og í mötuneyti starfsmanna í vinnubúðum Landsvirkjunar.

Úrtök og þýði

Ekki er ástæða til þess að gera sérstaka fyrirvara á þýði í rannsókninni. Allir sem tóku þátt eiga sameiginlegt að vera starfsmenn á vinnusvæðum sem tengjast stóriðjuframkvæmdunum á Austurlandi á einhvern hátt.

Þótt setja megi fram góð rök fyrir því að allir þátttakendur í rannsókninni, alls 793 manns, séu gott úrtak allra starfsmanna sem vinna við stóriðjuframkvæmdirnar er heldur kosið að greina niðurstöður eftir vinnustöðum og atvinnurekendum sérstaklega, sem og tungumáli svarenda. Úrtökin voru öll svokölluð „hentugleikaúrtök“ og svörun var almennt ágæt.

Vinnubúðir Landsvirkjunar

Hér er þýðið þeir starfsmenn sem sinna störfum í tengslum við eftirlit framkvæmdanna sem standa í tengslum við vatnsaflsvirkjunina, stíflugerð, aðveitugöng og fleira. Í vinnubúðunum dvöldu að jafnaði 50 til 60 manns í ágúst 2006, og eru það starfsmenn ýmissa aðila. Stærsti vinnuveitandi er íslenska, sameinaða verkfræðistofan VIJV. Ólíkt öðrum stöðum fyrirhagna var töluverður fjöldi sérfræðinga sem ekki höfðu dvalið í langan tíma á framkvæmdasvæðinu. Ekki er gert grein fyrir niðurstöðum fyrir þennan vinnustað sérstaklega í þessari skýrslu. Þátttakendur voru 33 sem gerir $33/55 = 60\%$ svörun.

Impregilo

Hér er þýði allir starfsmenn Impregilo sem búa í aðalvinnubúðum á Kárahnjúkum og vinna við gerð Kárahnjúkastíflu. Í vinnubúðunum dvöldu að jafnaði 846 manns í ágúst 2006. Þátttakendur voru 286 manns sem gerir $286/846 = 34\%$ svörun. Telst það vera sæmileg svörun. Þann fyrirvara má gera við gæði þessa úrtaks að í aðalvinnubúðum Impregilo voru alls 28 þjóðerni. Flestir starfsmenn voru þó frá Kína (377 manns) og Portúgal (207 manns).

Suðurverk

Hér er þýðið starfsmenn í vinnubúðum Suðurverks og sem vinna að gerð tveggja „minni“ stíflna sitthvoru megin við Kárahnjúkastíflu, Desjárdalsstíflu og Sauðárdalsstíflu. Í vinnubúðum Suðurverks dvöldu að jafnaði 98 manns í ágúst 2006. Þátttakendur voru 60 sem gerir $60/98 = 61\%$ svörun.

Fjarðaálsverkefni

Hér er þýðið starfsmenn við byggingu álversins og búa í starfsmannahorpi Fjarðaálsverkefnisins. Alls teljast starfsmenn vera um 1.414 manns. Fyrirvari var gerður á þýðinu og útilokaðir þeir starfsmenn sem ekki voru við vinnu eða í starfsmannahorpinu á dögum fyrirlagnar. Þetta gerir endanlegt þýði 1.113 manns. Flestir þátttakendur voru starfsmenn bandaríska verktakafyrirtækisins Bechtel og íslensku verkfræðistofunnar HRV. Þátttakendur voru 414 sem gerir $414/1.113 = 37\%$ svörun.

Tafla 3. Fjöldi þátttakenda á hverjum vinnustað greindur eftir þjóðerni/tungumáli.

Könnunarstaður	Þjóðerni (tungumál)	Fjöldi
<i>Vinnubúðir Landsvirkjunar:</i>	Íslenska	22
	Enska	11
	Samtals 33	
<i>Suðurverk:</i>	Íslenska	49
	Pólska	11
	Samtals 60	
<i>Impregilo:</i>	Íslenska	9
	Enska	47
	Portúgalska	58
	Kínverska	165
	Pólska	7
Samtals 286		
<i>Fjarðarál:</i>	Íslenska	24
	Enska	45
	Pólska	345
Samtals 414		

Niðurstöður vinnuviðhorfskönnunar, greindar eftir þjóðerni og/eða tungumáli

Niðurstöður vinnuviðhorfskönnunar, sumarið 2006, meðal íslenskra starfsmanna sem starfa við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi:

1. *Ertu karl eða kona?*

25,0% Kona

75,0% Karl

2. *Hvað ertu gömul/gamall ?*

10,6% 19 ára eða yngri

30,8% 20-29 ára

23,1% 30-39 ára

14,4% 40-49 ára

16,3% 50-59 ára

4,8% 60 ára eða eldri

3. *Hvar er lögheimili þitt ?*

38,5% Höfuðborgarsvæði

1,0% Vesturland

1,9% Vestfirðir

8,7% Norðurland vestra

18,3% Norðurland eystra

10,6% Austurland

21,2% Suðurland

4. *Hvert er starf þitt?*

8,7%	Verkamaður
2,9%	Verkstjóri
10,8%	Bílstjóri
5,9%	Rafvirki
2,0%	Smiður
8,8%	Vélvirki
13,7%	Verkfræðingur
8,8%	Sérfræðingur
11,8%	Vinn í mötuneyti
26,5%	Annað

5. *Hver er menntun þín ? (Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið)*

32,0%	Grunnskóla- eða gagnfræðaskólapróf
10,7%	Stúdentspróf
20,4%	Próf í iðngrein
7,8%	Styttra framhaldsnám / sérnám (en þó ekki iðnnám)
10,7%	Lengra framhaldsnám (fyrsta háskólagráða, BA/BS eða sambærilegt)
11,7%	Framhaldsnám á háskólastigi (meistaragráða, doktorsgráða eða sambærilegt)
2,8%	Ekkert af ofantöldu

Afstaða til eftirfarandi fullyrðinga:

6. *Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
24,0%	15,4%	6,7%	17,3%	16,3%	19,2%

7. *Ég er ánægður með launin mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
14,4%	40,4%	20,2%	12,5%	10,6%	1,9%

8. *Ég er ánægður með yfirmenn mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
23,1%	48,1%	13,5%	11,5%	1,9%	1,9%

9. *Aðstaða mín til frístunda er góð*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
6,7%	38,5%	22,1%	18,3%	8,7%	4,8%

10. *Reynsla mín úr fyrri störfum nýtist mér í núverandi starfi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
34,6%	45,2%	8,7%	6,7%	1,0%	2,9%

11. *Ég fæ reglulega hrós fyrir störf mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
7,7%	38,5%	28,8%	15,4%	6,7%	2,9%

12. *Það ríkir góður andi á mínum vinnustað*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
27,9%	50,0%	15,4%	6,7%	0,0%	0,0%

13. *Ég er ánægður með matinn á vinnustað mínum*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
45,2%	24,0%	9,6%	7,7%	13,5%	0,0%

14. *Ég hef áhuga á því að vinna við svipuð verkefni í framtíðinni*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
17,3%	56,7%	15,4%	5,8%	1,9%	1,9%

15. *Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
29,8%	54,8%	7,7%	5,8%	1,0%	1,0%

16. *Ég mun sækjast eftir vinnu við álverið í Reyðarfirði*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
6,7%	6,7%	20,2%	19,2%	34,6%	10,6%

17. *Erlendir starfsmenn hafa reynst mér vel*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
12,5%	38,5%	38,5%	1,9%	3,8%	3,8%

18. *Ég nýt þess að vinna vinnuna mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
17,3%	58,7%	16,3%	3,8%	0,0%	1,0%

19. *Vinna mín felur í sér mikla hættu*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
9,6%	33,7%	24,0%	20,2%	12,5%	0,0%

20. *Að lokum, hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar?*
(merktu við einn reit í hverjum líð)

	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	39,5%	42,1%	13,2%	5,3%
b) Mikil vinna, gott kaup	34,0%	50,5%	12,4%	3,1%
c) Þörf fyrir sérfræðiþekkingu mína	39,1%	37,0%	4,3%	19,6%
d) Ævintýramennska	28,4%	42,1%	18,9%	10,5%

Niðurstöður viðhorfskönnunar, sumarið 2006, meðal enskumælandi starfsmanna sem starfa við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi:

1. Ertu karl eða kona?

12,9% Kona

87,1% Karl

2. Hvað ertu gömul/gamall ?

1,9% 19 ára eða yngri

22,3% 20-29 ára

37,9% 30-39 ára

18,4% 40-49 ára

16,5% 50-59 ára

2,9% 60 ára eða eldri

3. Hvað af eftirfarandi lýsir best þeim stað sem þú býrð?, (í heimalandi þínu)

36,9% Stór borg

19,4% Úthverfi stórborgar

26,2% Bær eða lítil borg

12,6% landsbyggðarþorp

4,9% Sveitabær eða heimili í sveit

0,0% Veit ekki

4. *Hvert er starf þitt?*

7,8%	Verkamaður
7,8%	Verkstjóri
1,0%	Bílstjóri
2,9%	Rafvirki
2,9%	Smiður
5,8%	Vélvirki
27,2%	Verkfræðingur
25,2%	Sérfræðingur
0,0%	Vinn í mötuneyti
19,4%	Annað

5. *Hver er menntun þín? (Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið)*

10,9%	Grunnskóla- eða gagnfræðaskólapróf
17,8%	Stúdentspróf
9,9%	Próf í iðngrein
7,9%	Styttra framhaldsnám / sérnám (en þó ekki iðnnám)
17,8%	Lengra framhaldsnám (fyrsta háskólagráða, BA/BS eða sambærilegt)
25,7%	Framhaldsnám á háskólastigi (meistaragráða, doktorsgráða eða sambærilegt)
2,0%	Ekkert af ofantöldu

Afstaða til eftirfarandi fullyrðinga:

6. *Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
42,7%	38,8%	6,8%	3,9%	1,0%	3,9%

7. *Eg er ánægður með launin mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
27,2%	48,5%	15,5%	5,8%	0,0%	1,0%

8. *Ég er ánægður með yfirmenn mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
29,1%	51,5%	11,7%	5,8%	1,9%	0,0%

9.	<i>Aðstaða mín til frístunda er góð</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	17,5%	32,0%	22,3%	18,4%	7,8%	1,9%
10.	<i>Reynsla mín úr fyrri störfum nýtist mér í núverandi starfi</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	41,6%	55,4%	3,0%	0,0%	0,0%	0,0%
11.	<i>Ég fæ reglulega hrós fyrir störf mín</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	15,8%	53,5%	15,8%	9,9%	4,0%	1,0%
12.	<i>Það ríkir góður andi á mínum vinnustað</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	18,4%	49,5%	16,5%	13,6%	1,9%	0,0%
13.	<i>Ég er ánægður með matinn á vinnustað mínum</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	15,7%	21,6%	19,6%	28,4%	13,7%	1,0%
14.	<i>Ég hef áhuga á því að vinna við svipuð verkefni í framtíðinni</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	36,3%	50,0%	11,8%	2,0%	0,0%	0,0%
15.	<i>Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	41,2%	41,2%	10,8%	5,9%	1,0%	0,0%
16.	<i>Í framtíðinni gæti ég hugsað mér að vinna og búa á Íslandi</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	25,2%	24,3%	17,5%	27,2%	4,9%	1,0%

17. *Að vinna með Íslendingum hefur verið jákvæð reynsla*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
28,7%	47,5%	14,9%	6,9%	0,0%	1,0%

18. *Ég nýt þess að vinna vinnuna mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
24,5%	60,8%	13,7%	1,0%	0,0%	0,0%

19. *Vinna mín felur í sér mikla hættu*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
11,7%	26,2%	21,4%	22,3%	14,6%	3,9%

20. *Að lokum, hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar?*
(merktu við einn reit í hverjum lið)

	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	30,6%	18,8%	23,5%	27,1%
b) Mikil vinna, gott kaup	36,3%	47,3%	15,4%	1,1%
c) Þörf fyrir sérfræðiþekkingu mína	43,5%	41,9%	6,5%	8,1%
d) Ævintýramennska	41,8%	31,6%	19,0%	7,6%

Niðurstöður viðhorfskönnunar, sumarið 2006, meðal portúgalskra starfsmanna sem starfa við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi:

1. Ertu karl eða kona?

12,3% Kona
87,7% Karl

2. Hvað ertu gömul/gamall ?

1,7% 19 ára eða yngri
25,9% 20-29 ára
34,5% 30-39 ára
20,7% 40-49 ára
17,2% 50-59 ára
0,0% 60 ára eða eldri

3. Hvað af eftirfarandi lýsir best þeim stað sem þú býrð?, (í heimalandi þínu)

36,9% Stór borg
19,4% Úthverfi stórborgar
26,2% Bær eða lítil borg
12,6% landsbyggðarþorp
4,9% Sveitabær eða heimili í sveit
0,0% Veit ekki

4. *Hvert er starf þitt?*

34,5%	Verkamaður
10,3%	Verkstjóri
15,5%	Bílstjóri
1,7%	Rafvirki
5,2%	Smiður
3,4%	Vélvirki
0,0%	Verkfræðingur
3,4%	Sérfræðingur
5,2%	Vinn í mötuneyti
20,7%	Annað

5. *Hver er menntun þín? (Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið)*

41,1%	Grunnskóla- eða gagnfræðaskólapróf
39,3%	Stúdentspróf
10,7%	Próf í iðngrein
3,6%	Styttra framhaldsnám / sérnám (en þó ekki iðnnám)
5,4%	Lengra framhaldsnám (fyrsta háskólagráða, BA/BS eða sambærilegt)
0,0%	Framhaldsnám á háskólastigi (meistaragráða, doktorsgráða eða sambærilegt)
0,0%	Ekkert af ofantöldu

Afstaða til eftirfarandi fullyrðinga:

6. *Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
29,3%	46,6%	6,9%	5,2%	6,9%	5,2%

7. *Ég er ánægður með launin mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
8,6%	32,8%	25,9%	20,7%	12,1%	0,0%

8.	<i>Ég er ánægður með yfirmenn mína</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	12,1%	50,0%	19,0%	12,1%	6,9%	0,0%
9.	<i>Aðstaða mín til frístunda er góð</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	8,6%	29,3%	27,6%	20,7%	13,8%	0,0%
10.	<i>Reynsla mín úr fyrri störfum nýtist mér í núverandi starfi</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	51,7%	22,4%	8,6%	5,2%	10,3%	1,7%
11.	<i>Ég fæ reglulega hrós fyrir störf mín</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	13,8%	25,9%	37,9%	13,8%	3,4%	5,2%
12.	<i>Það ríkir góður andi á mínum vinnustað</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	15,8%	52,6%	14,0%	3,5%	14,0%	0,0%
13.	<i>Ég er ánægður með matinn á vinnustað mínum</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	1,8%	12,3%	15,8%	15,8%	47,4%	7,0%
14.	<i>Ég hef áhuga á því að vinna við svipuð verkefni í framtíðinni</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	37,9%	32,8%	17,2%	1,7%	10,3%	0,0%
15.	<i>Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	17,2%	31,0%	12,1%	31,0%	8,6%	0,0%

16. *Í framtíðinni gæti ég hugsað mér að vinna og búa á Íslandi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
39,7%	25,9%	15,5%	8,6%	10,3%	0,0%

17. *Að vinna með Íslendingum hefur verið jákvæð reynsla*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
24,1%	39,7%	24,1%	5,2%	6,9%	0,0%

18. *Ég nýt þess að vinna vinnuna mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
39,7%	31,0%	24,1%	5,2%	0,0%	0,0%

19. *Vinna mín felur í sér mikla hættu*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
41,4%	27,6%	17,2%	12,1%	0,0%	1,7%

20. *Að lokum, hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar?
(merktu við einn reit í hverjum líð)*

	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	6,0%	12,0%	8,0%	74,0%
b) Mikil vinna, gott kaup	22,4%	30,6%	34,7%	12,2%
c) Þörf fyrir sérfræðipækkingu mína	10,6%	36,2%	34,0%	19,1%
d) Ævintýramennska	38,0%	34,0%	24,0%	4,0%

Niðurstöður viðhorfskönnunar, sumarið 2006, meðal pólskra starfsmanna sem starfa við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi:

1. Ertu karl eða kona?

3,6% Kona
96,4% Karl

2. Hvað ertu gömul/gamall ?

0,0% 19 ára eða yngri
14,3% 20-29 ára
25,3% 30-39 ára
41,9% 40-49 ára
17,6% 50-59 ára
0,6% 60 ára eða eldri

3. Hvað af eftirfarandi lýsir best þeim stað sem þú býrð?, (í heimalandi þínu)

30,9% Stór borg
11,8% Úthverfi stórborgar
27,5% Bær eða lítil borg
23,7% landsbyggðarþorp
5,0% Sveitabær eða heimili í sveit
3,0% Veit ekki

4. *Hvert er starf þitt?*

24,4%	Verkamaður
0,6%	Verkstjóri
6,1%	Bílstjóri
14,4%	Rafvirki
6,7%	Smiður
19,2%	Vélvirki
7,2%	Verkfræðingur
7,8%	Sérfræðingur
0,6%	Vinn í mötuneyti
13,1%	Annað

5. *Hver er menntun þín? (Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið)*

3,3%	Grunnskóla- eða gagnfræðaskólapróf
41,5%	Stúdentspróf
26,7%	Próf í iðngrein
10,6%	Styttra framhaldsnám / sérnám (en þó ekki iðnnám)
4,7%	Lengra framhaldsnám (fyrsta háskólagráða, BA/BS eða sambærilegt)
8,6%	Framhaldsnám á háskólastigi (meistaragráða, doktorsgráða eða sambærilegt)
2,2%	Ekkert af ofantöldu

Afstaða til eftirfarandi fullyrðinga:

6. *Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
24,0%	42,4%	17,1%	14,6%	1,4%	0,6%

7. *Ég er ánægður með launin mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
16,5%	45,5%	28,9%	8,3%	0,3%	0,3%

8.	<i>Ég er ánægður með yfirmenn mína</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	10,0%	51,8%	25,8%	11,4%	0,6%	0,6%
9.	<i>Aðstaða mín til frístunda er góð</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	7,2%	43,8%	31,9%	14,7%	1,9%	0,6%
10.	<i>Reynsla mín úr fyrri störfum nýtist mér í núverandi starfi</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	24,6%	54,4%	14,4%	5,2%	1,1%	0,3%
11.	<i>Ég fæ reglulega hrós fyrir störf mín</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	8,2%	45,0%	25,1%	17,7%	0,0%	3,1%
12.	<i>Það ríkir góður andi á mínum vinnustað</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	12,7%	53,2%	25,5%	8,3%	0,3%	0,0%
13.	<i>Ég er ánægður með matinn á vinnustað mínum</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	19,6%	43,6%	28,2%	7,5%	1,1%	0,0%
14.	<i>Ég hef áhuga á því að vinna við svipuð verkefni í framtíðinni</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	27,5%	57,8%	12,2%	2,5%	0,0%	0,0%
15.	<i>Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi</i>					
	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
	50,3%	38,7%	7,7%	3,0%	0,0%	0,3%

16. *Í framtíðinni gæti ég hugsað mér að vinna og búa á Íslandi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
4,7%	21,8%	21,5%	45,3%	6,1%	0,6%

17. *Að vinna með Íslendingum hefur verið jákvæð reynsla*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
10,6%	58,9%	20,3%	4,2%	0,8%	5,3%

18. *Ég nýt þess að vinna vinnuna mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
18,7%	55,7%	21,4%	3,9%	0,3%	0,0%

19. *Vinna mín felur í sér mikla hættu*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
13,9%	37,4%	21,3%	20,2%	6,9%	0,3%

20. *Að lokum, hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar?*
(merktu við einn reit í hverjum líð)

	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	9,9%	15,7%	69,3%	5,1%
b) Mikil vinna, gott kaup	32,4%	51,7%	15,6%	0,3%
c) Þörf fyrir sérfræðipækkingu mína	26,5%	52,3%	19,8%	1,4%
d) Ævintýramennska	35,4%	34,7%	24,2%	5,6%

Niðurstöður viðhorfskönnunar, sumarið 2006, meðal kínverskra starfsmanna sem starfa við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi:

1. Ertu karl eða kona?

4,4%	Kona
95,6%	Karl

2. Hvað ertu gömul/gamall ?

5,5%	19 ára eða yngri
55,2%	20-29 ára
29,7%	30-39 ára
6,7%	40-49 ára
3,0%	50-59 ára
0,0%	60 ára eða eldri

3. Hvað af eftirfarandi lýsir best þeim stað sem þú býrð? (í heimalandi þínu)

18,8%	Stór borg
10,9%	Úthverfi stórborgar
44,9%	Bær eða lítil borg
18,2%	landsbyggðarþorp
3,0%	Sveitabær eða heimili í sveit
1,8%	Veit ekki

4. *Hvert er starf þitt?*

26,4%	Verkamaður
5,7%	Verkstjóri
31,4%	Bílstjóri
1,3%	Rafvirki
21,%	Smiður
3,8%	Vélvirki
3,8%	Verkfræðingur
3,8%	Sérfræðingur
1,3%	Vinn í mötuneyti
1,3%	Annað

5. *Hver er menntun þín? (Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið)*

6,7%	Finished 9 year compulsory education
0,6%	Finished primary school
24,2%	Finished secondary school
13,9%	Finished vocational middle school
41,2%	Finished high school
8,5%	Finished junior college
3,0%	Finished Bachelor degree in college
0,0%	Finished undergraduate degree including master or doctorate
0,0	None of the above fits

Afstaða til eftirfarandi fullyrðinga:

6. *Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
79,4%	9,7%	1,8%	3,0%	0,6%	0,6%

7. *Ég er ánægður með launin mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
24,2%	42,4%	27,3%	0,0%	0,6%	0,6%

8. *Eg er ánægður með yfirmenn mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
22,6%	31,0%	36,1%	6,5%	3,9%	0,0%

9. *Aðstaða mín til frístunda er góð*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
16,4%	27,0%	45,9%	5,0%	5,0%	0,6%

10. *Reynsla mín úr fyrri störfum nýtist mér í núverandi starfi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
40,3%	33,3%	23,3%	3,1%	0,0%	0,0%

11. *Ég fæ reglulega hrós fyrir störf mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
10,1%	42,4%	20,3%	12,7%	12,7%	1,9%

12. *Það ríkir góður andi á mínum vinnustað*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
21,7%	42,2%	9,3%	21,1%	5,6%	0,0%

13. *Ég er ánægður með matinn á vinnustað mínum*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
13,2%	22,6%	44,0%	13,2%	6,9%	0,0%

14. *Ég hef áhuga á því að vinna við svipuð verkefni í framtíðinni*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
43,7%	34,2%	13,9%	3,8%	1,9%	2,5%

15. *Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
38,6%	23,5%	24,8%	9,2%	3,9%	0,0%

16. *Í framtíðinni gæti ég hugsað mér að vinna og búa á Íslandi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
31,2%	18,2%	20,1%	14,9%	5,8%	9,7%

17. *Að vinna með Íslendingum hefur verið jákvæð reynsla*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
56,0%	25,3%	16,0%	2,0%	0,0%	0,7%

18. *Ég nýt þess að vinna vinnuna mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
36,8%	38,7%	13,5%	9,7%	1,3%	0,0%

19. *Vinna mín felur í sér mikla hættu*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
12,3%	16,1%	18,7%	30,3%	21,9%	0,6%

20. *Að lokum, hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar?*
(merktu við einn reit í hverjum lið)

	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	78,6%	13,0%	5,3%	3,1%
b) Mikil vinna, gott kaup	42,9%	43,8%	12,5%	0,9%
c) Þörf fyrir sérfræðipækkingu mína	34,8%	34,8%	28,0%	1,5%
d) Ævintýramennska	33,0%	39,6%	12,3%	15,1%

Niðurstöður vinnuviðhorfskönnunar, greindar eftir vinnustað

Niðurstöður viðhorfskönnunar, sumarið 2006, meðal starfsmanna ítalska verktakans Impregilo sem starfa við stíflugerð á Kárahnjúkasvæði:

1. Ertu karl eða kona?

5,8% Kona
94,2% Karl

2. Hvað ertu gömul/gamall ?

0,7% 19 ára eða yngri
13,5% 20-29 ára
46,3% 30-39 ára
28,5% 40-49 ára
10,3% 50-59 ára
0,7% 60 ára eða eldri

3. Hvar er lögheimili þitt? (íslenskir þátttakendur)

33,3% Höfuðborgarsvæði
0,0% Vesturland
0,0% Vestfirðir
0,0% Norðurland vestra
0,0% Norðurland eystra
33,3% Austurland
33,3% Suðurland

3b. *Hvað lýsir best þeim stað sem býrð? (erlendir þátttakendur)*

24,2%	Stór borg
14,7%	Úthverfi stórborgar
38,8%	Bær eða lítil borg
17,2%	landsbyggðarþorp
4,0%	Sveitabær eða heimili í sveit
1,1%	Veit ekki

4. *Hvert er starf þitt?*

26,1%	Verkamaður
7,9%	Verkstjóri
22,9%	Bílstjóri
2,5%	Rafvirki
14,3%	Smiður
6,8%	Vélvirki
3,6%	Verkfræðingur
5,0%	Sérfræðingur
2,1%	Vinn í mötuneyti
8,9%	Annað

5. *Hver er menntun þín? (erlendir og íslenskir starfsmenn)*

33,9%	Grunnskóla- eða gagnfræðaskólapróf
31,4%	Stúdentspróf
17,8%	Próf í iðngrein
5,9%	Styttra framhaldsnám / sérnám (en þó ekki iðnnám)
5,9%	Lengra framhaldsnám (fyrsta háskólagráða, BA/BS eða sambærilegt)
2,5%	Framhaldsnám á háskólastigi (meistaragráða, doktorsgráða eða sambærilegt)
0,0%	Ekkert af ofantöldu

5b. *Hver er menntun þín? (kínverskir starfmenn)*

6,7%	Finished 9 year compulsory education
0,6%	Finished primary school
24,2%	Finished secondary school
13,9%	Finished vocational middle school
41,2%	Finished high school
8,5%	Finished junior college
3,0%	Finished Bachelor degree in college
0,0%	Finished undergraduate degree including master or doctorate
0,0	None of the above fits

*Afstaða til eftirfarandi fullyrðinga:*6. *Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
62,5%	24,4%	3,6%	4,7%	2,2%	2,2%

7. *Ég er ánægður með launin mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
24,9%	42,2%	24,5%	5,1%	2,9%	0,4%

8. *Ég er ánægður með yfirmenn mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
23,9%	36,2%	27,9%	8,0%	4,0%	0,0%

9. *Aðstaða mín til frístunda er góð*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
16,1%	28,2%	33,9%	11,1%	9,4%	1,1%

10. *Reynsla mín úr fyrri störfum nýtist mér í núverandi starfi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
43,2%	35,3%	16,2%	2,9%	2,2%	0,4%

11. *Ég fæ reglulega hrós fyrir störf mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
13,7%	39,7%	22,7%	12,6%	9,0%	2,2%

12. *Það ríkir góður andi á mínum vinnustað*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
21,4%	46,3%	10,7%	15,7%	6,0%	0,0%

13. *Ég er ánægður með matinn á vinnustað mínum*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
9,3%	18,6%	34,1%	16,8%	19,4%	1,8%

14. *Ég hef áhuga á því að vinna við svipuð verkefni í framtíðinni*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
40,6%	37,8%	13,7%	3,2%	3,2%	1,4%

15. *Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
29,9%	31,8%	19,3%	14,6%	4,4%	0,0%

16. *Í framtíðinni mun ég sækjast eftir vinnu við álverið á Reyðarfirði (íslenskir þátttakendur)*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
37,5%	0,0%	25,0%	37,5%	0,0%	0,0%

16b. *Í framtíðinni gæti ég hugsað mér að vinna og búa á Íslandi (erlendir þátttakendur)*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
37,2%	21,4%	16,2%	13,9%	5,6%	5,6%

17. *Erlendir starfsmenn hafa reynst mér vel (íslenskir þátttakendur)*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
22,2%	11,1%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%

17b. *Að vinna með Íslendingum hefur verið jákvæð reynsla (erlendir þátttakendur)*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
45,4%	31,9%	16,2%	3,8%	1,5%	0,8%

18. *Ég nýt þess að vinna vinnuna mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
36,0%	39,6%	16,7%	6,9%	0,7%	0,0%

19. *Vinna mín felur í sér mikla hættu*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
18,5%	23,6%	20,7%	22,8%	12,7%	1,8%

20. *Að lokum, hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar? (merktu við einn reit í hverjum líð)*

	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	52,4%	12,4%	12,4%	22,7%
b) Mikil vinna, gott kaup	40,1%	39,2%	17,5%	3,3%
c) Þörf fyrir sérfræðipekkingu mína	27,8%	36,6%	27,8%	7,3%
d) Ævintýramennska	33,2%	37,8%	17,6%	11,4%

Niðurstöður viðhorfskönnunar, sumarið 2006, meðal starfsmanna íslenska verktakans Suðurverk sem starfa við stíflugerð á Kárahnjúkasvæði:

1. Ertu karl eða kona?

16,7% Kona

83,3% Karl

2. Hvað ertu gömul/gamall ?

13,3% 19 ára eða yngri

25,0% 20-29 ára

18,3% 30-39 ára

13,3% 40-49 ára

25,0% 50-59 ára

5,0% 60 ára eða eldri

3. Hvar er lögheimili þitt? (íslenskir þátttakendur)

26,5% Höfuðborgarsvæði

16,3% Vesturland

0,0% Vestfirðir

16,3% Norðurland vestra

16,3% Norðurland eystra

6,1% Austurland

34,7% Suðurland

3b. *Hvað lýsir best þeim stað sem býrð? (erlendir þátttakendur)*

45,5%	Stór borg
45,5%	Úthverfi stórborgar
0,0%	Bær eða lítil borg
0,0%	landsbyggðarþorp
9,1%	Sveitabær eða heimili í sveit
0,0%	Veit ekki

4. *Hvert er starf þitt?*

16,9%	Verkamaður
6,8%	Verkstjóri
11,9%	Bílstjóri
1,7%	Rafvirki
0,0%	Smiður
16,9%	Vélvirki
0,0%	Verkfræðingur
3,4%	Sérfræðingur
10,2%	Vinn í mötuneyti
32,2%	Annað

5. *Hver er menntun þín? (Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið)*

37,3%	Grunnskóla- eða gagnfræðaskólapróf
16,9%	Stúdentspróf
23,7%	Próf í iðngrein
10,2%	Styttra framhaldsnám / sérnám (en þó ekki iðnnám)
3,4%	Lengra framhaldsnám (fyrsta háskólagráða, BA/BS eða sambærilegt)
1,7%	Framhaldsnám á háskólastigi (meistaragráða, doktorsgráða eða sambærilegt)
5,1%	Ekkert af ofantöldu

Afstaða til eftirfarandi fullyrðinga:

6. *Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
23,3%	25,0%	10,0%	13,3%	6,7%	21,7%

7. *Ég er ánægður með launin mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
18,3%	43,3%	20,0%	6,7%	10,0%	1,7%

8. *Ég er ánægður með yfirmenn mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
35,0%	46,7%	13,3%	3,3%	0,0%	1,7%

9. *Aðstaða mín til frístunda er góð*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
8,5%	40,7%	25,4%	15,3%	5,1%	5,1%

10. *Reynsla mín úr fyrri störfum nýtist mér í núverandi starfi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
35,6%	44,1%	10,2%	3,4%	1,7%	5,1%

11. *Ég fæ reglulega hrós fyrir störf mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
6,7%	35,0%	36,7%	11,7%	1,7%	8,3%

12. *Það ríkir góður andi á mínum vinnustað*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
40,0%	45,0%	15,0%	0,0%	0,0%	0,0%

13. *Ég er ánægður með matinn á vinnustað mínum*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
73,3%	26,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

14. *Ég hef áhuga á því að vinna við svipuð verkefni í framtíðinni*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
33,3%	36,7%	11,7%	11,7%	3,3%	3,3%

15. *Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
38,3%	48,3%	10,0%	3,3%	0,0%	0,0%

16. *Í framtíðinni mun ég sækjast eftir vinnu við álverið á Reyðarfirði (íslenskir þátttakendur)*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
27,3%	18,2%	27,3%	27,3%	0,0%	0,0%

16b. *Í framtíðinni gæti ég hugsað mér að vinna og búa á Íslandi (erlendir þátttakendur)*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
27,3%	18,2%	27,3%	27,3%	0,0%	0,0%

17. *Erlendir starfsmenn hafa reynst mér vel (íslenskir þátttakendur)*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
10,4%	27,1%	54,2%	2,1%	2,1%	4,2%

17b. *Að vinna með Íslendingum hefur verið jákvæð reynsla (erlendir þátttakendur)*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
54,5%	45,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

18. *Ég nýt þess að vinna vinnuna mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
27,1%	55,9%	11,9%	3,4%	0,0%	1,7%

19. *Vinna mín felur í sér mikla hættu*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
13,3%	41,7%	26,7%	15,0%	0,0%	0,0%

20. *Að lokum, hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar?*
(merktu við einn reit í hverjum lið)

	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	47,6%	33,3%	14,3%	4,8%
b) Mikil vinna, gott kaup	38,2%	47,3%	10,9%	3,6%
c) Þörf fyrir sérfræðipækkingu mína	20,0%	40,0%	8,0%	32,0%
d) Ævintýramennska	30,4%	45,7%	17,4%	6,5%

**Niðurstöður viðhorfskönnunar, sumarið 2006, meðal starfsmanna
Fjarðaálsverkefnis:**

1. Ertu karl eða kona?

7,0% Kona
93,0% Karl

2. Hvað ertu gömul/gamall ?

0,5% 19 ára eða yngri
16,5% 20-29 ára
27,8% 30-39 ára
37,8% 40-49 ára
16,9% 50-59 ára
0,5% 60 ára eða eldri

3. Hvar er lögheimili þitt? (íslenskir þátttakendur)

54,2% Höfuðborgarsvæði
0,0% Vesturland
8,3% Vestfirðir
4,2% Norðurland vestra
20,8% Norðurland eystra
12,5% Austurland
0,0% Suðurland

3b. *Hvað lýsir best þeim stað sem býrð? (erlendir þátttakendur)*

31,5%	Stór borg
13,7%	Úthverfi stórborgar
26,4%	Bær eða lítil borg
23,0%	landsbyggðarþorp
5,2%	Sveitabær eða heimili í sveit
0,3%	Veit ekki

4. *Hvert er starf þitt?*

20,4%	Verkamaður
0,5%	Verkstjóri
5,4%	Bílstjóri
13,4%	Rafvirki
5,8%	Smiður
15,1%	Vélvirki
11,9%	Verkfræðingur
11,7%	Sérfræðingur
1,0%	Vinn í mötuneyti
14,8%	Annað

5. *Hver er menntun þín? (Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið)*

3,7%	Grunnskóla- eða gagnfræðaskólapróf
36,7%	Stúdentspróf
22,7%	Próf í iðngrein
10,0%	Styttra framhaldsnám / sérnám (en þó ekki iðnnám)
9,3%	Lengra framhaldsnám (fyrsta háskólagráða, BA/BS eða sambærilegt)
12,0%	Framhaldsnám á háskólastigi (meistaragráða, doktorsgráða eða sambærilegt)
2,4%	Ekkert af ofantöldu

*Afstaða til eftirfarandi fullyrðinga:*6. *Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
25,8%	39,1%	15,9%	14,3%	3,4%	1,4%

7. *Ég er ánægður með launin mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
14,6%	46,0%	28,7%	9,5%	0,7%	0,5%

8. *Ég er ánægður með yfirmenn mína*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
10,0%	54,4%	23,3%	11,2%	0,7%	0,5%

9. *Aðstaða mín til frístunda er góð*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
7,0%	42,5%	33,3%	14,8%	1,7%	0,7%

10. *Reynsla mín úr fyrri störfum nýtist mér í núverandi starfi*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
25,4%	54,7%	12,8%	5,8%	1,0%	0,2%

11. *Ég fæ reglulega hrós fyrir störf mín*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
7,6%	47,8%	24,1%	17,5%	0,5%	2,5%

12. *Það ríkir góður andi á mínum vinnustað*

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
11,4%	53,9%	25,0%	9,0%	0,5%	0,2%

13.	<i>Ég er ánægður með matinn á vinnustað mínum</i>	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
		19,4%	41,3%	26,5%	10,0%	2,9%	0,0%
14.	<i>Ég hef áhuga á því að vinna við svipuð verkefni í framtíðinni</i>	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
		26,0%	58,9%	13,1%	1,9%	0,0%	0,0%
15.	<i>Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi</i>	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
		51,7%	38,6%	6,6%	2,7%	0,0%	0,5%
16.	<i>Í framtíðinni mun ég sækjast eftir vinnu við álverið á Reyðarfirði (íslenskir þátttakendur)</i>	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
		4,2%	20,8%	12,5%	33,3%	25,0%	4,2%
16b.	<i>Í framtíðinni gæti ég hugsað mér að vinna og búa á Íslandi (erlendir þátttakendur)</i>	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
		2,9%	22,1%	22,3%	44,9%	7,0%	0,8%
17.	<i>Erlendir starfsmenn hafa reynst mér vel (íslenskir þátttakendur)</i>	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
		12,5%	62,5%	16,7%	0,0%	8,3%	%
17b.	<i>Að vinna með Íslendingum hefur verið jákvæð reynsla (erlendir þátttakendur)</i>	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
		10,6%	58,7%	20,7%	4,4%	0,8%	4,9%
18.	<i>Ég nýt þess að vinna vinnuna mína</i>	Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
		16,9%	57,9%	21,0%	3,9%	0,2%	0,0%

19. *Vinna mín felur í sér mikla hættu*

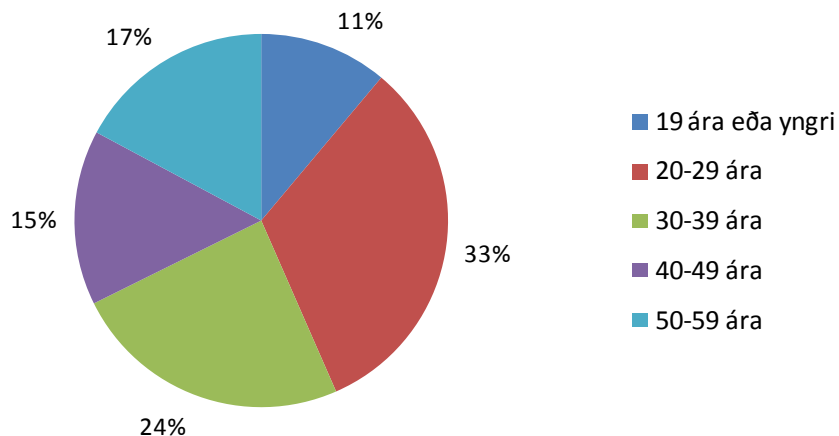
Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
12,6%	33,5%	19,9%	22,3%	11,2%	0,5%

20. *Að lokum, hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar?
(merktu við einn reit í hverjum lið)*

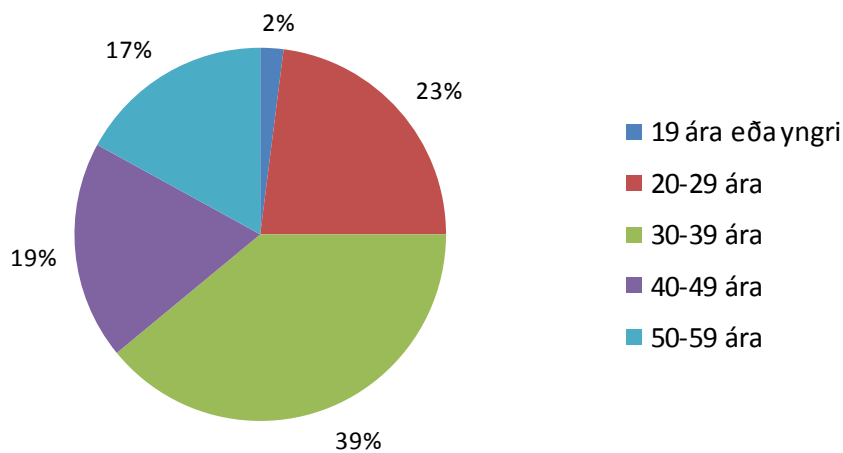
	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	11,5%	18,9%	61,5%	8,0%
b) Mikil vinna, gott kaup	30,8%	53,1%	15,4%	0,8%
c) Þörf fyrir sérfræðipækkingu mína	30,1%	50,8%	17,6%	1,6%
d) Ævintýramennska	36,3%	34,3%	23,3%	6,1%

Myndræn framsetning á völdum þáttum

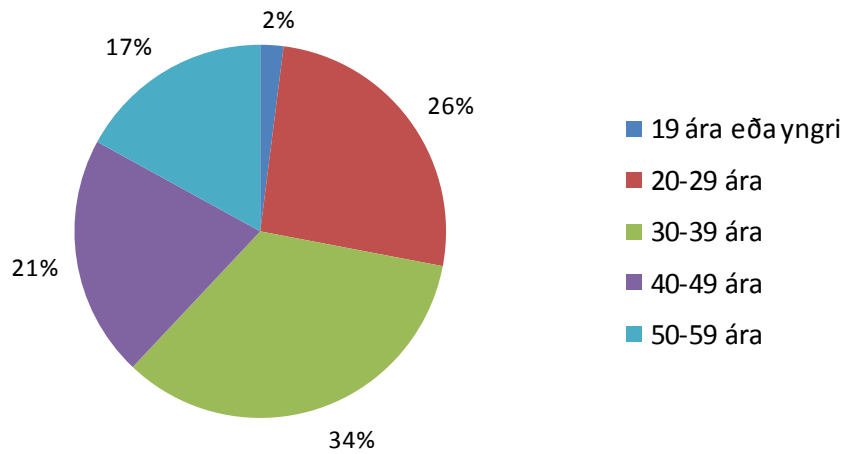
Niðurstöður greindar eftir þjóðerni og/eða tungumáli:

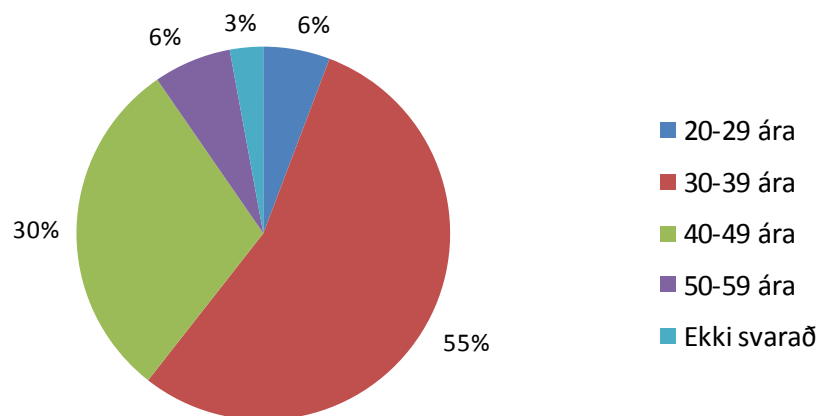
Mynd 3: Aldur íslenskra starfsmanna sem vinna við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi, sumarið 2006. Nokkur fjöldi er 29 ára og yngri (44%), meðan aðeins 6% kínverskra starfsmanna eru yngri en 29 ára (sjá mynd 6).

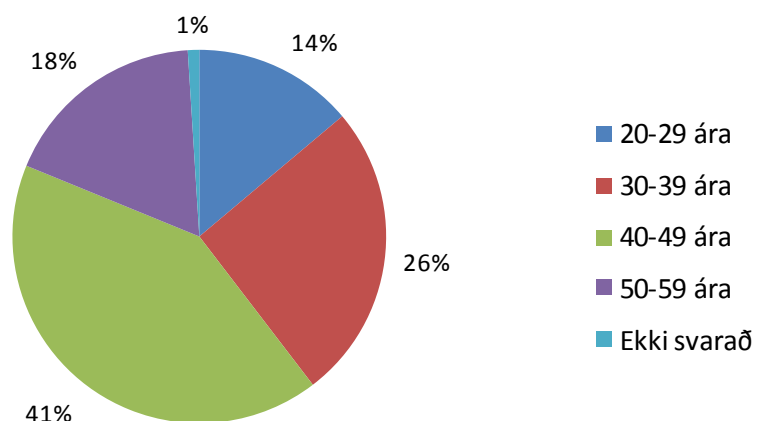
Mynd 4: Aldur enskumælandi starfsmanna.

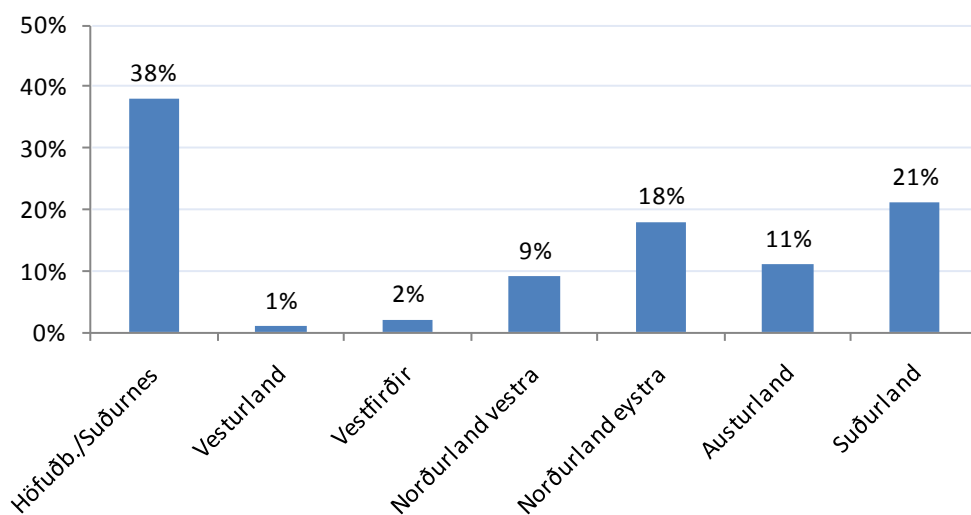
Mynd 5: Aldur portúgalskra starfsmanna.

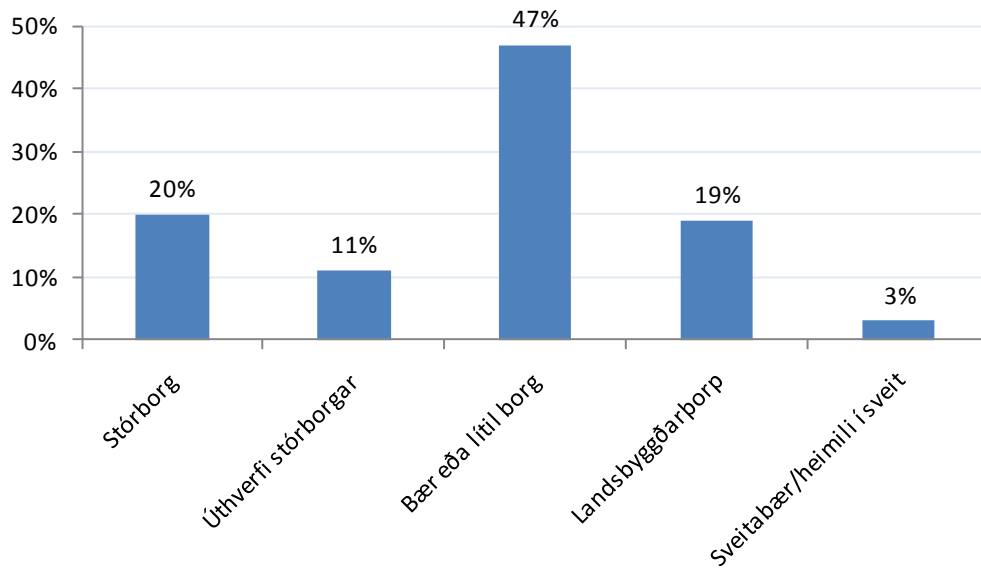
Mynd 6: Aldur kínverskra starfsmanna.

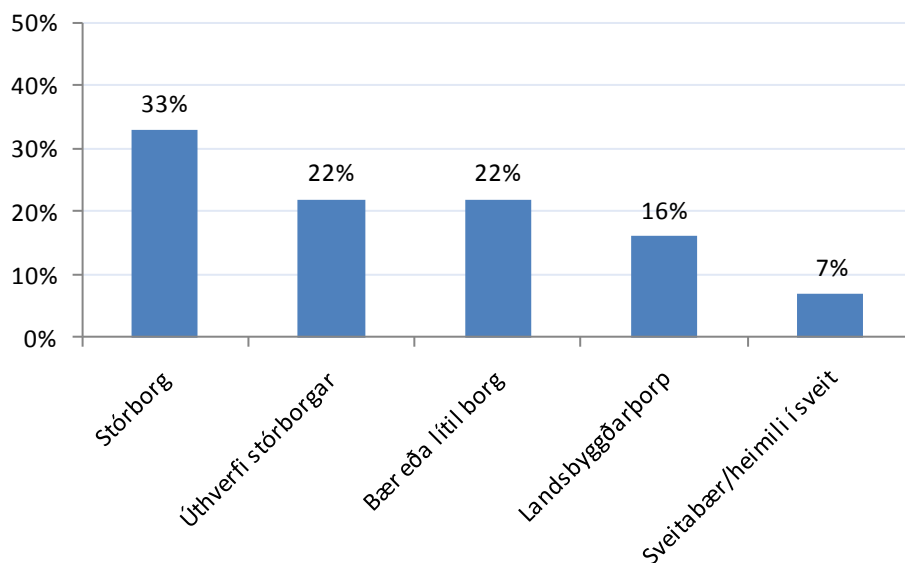
Mynd 7: Aldur pólskra starfsmanna.

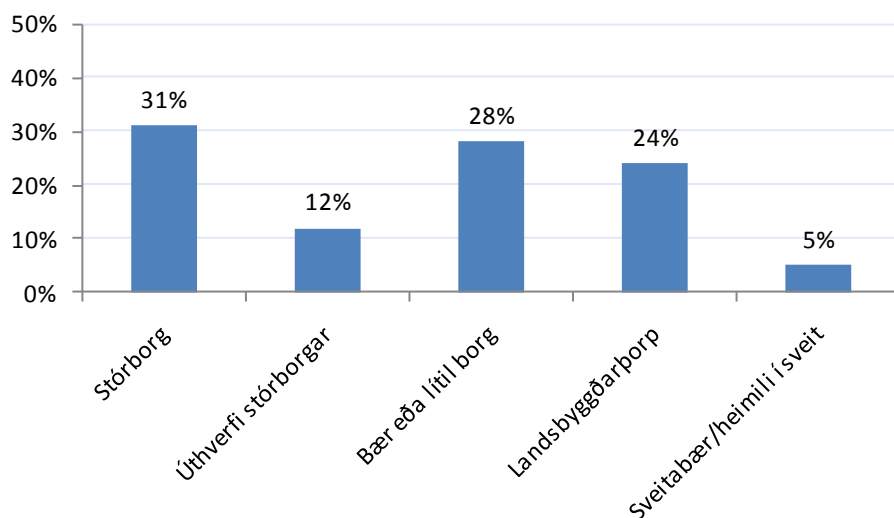
Mynd 8: Búseta/lögheimili Íslendinga. Flestir starfsmenn eru frá höfuðborgarsvæði. Athygli vekur hversu margir koma frá suðurlandi (21%).

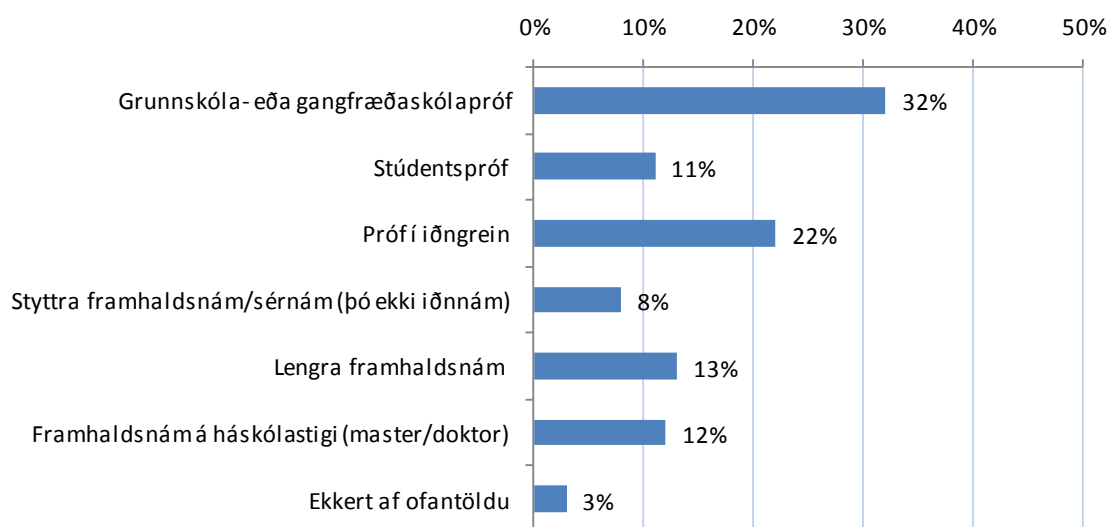
Mynd 9: Búseta kínverskra starfsmanna. Flestir kínverskra starfsmanna koma frá bæ eða lítili borg. Miðað við önnur þjóðerni koma hlutfallslega fáir úr stórborg.

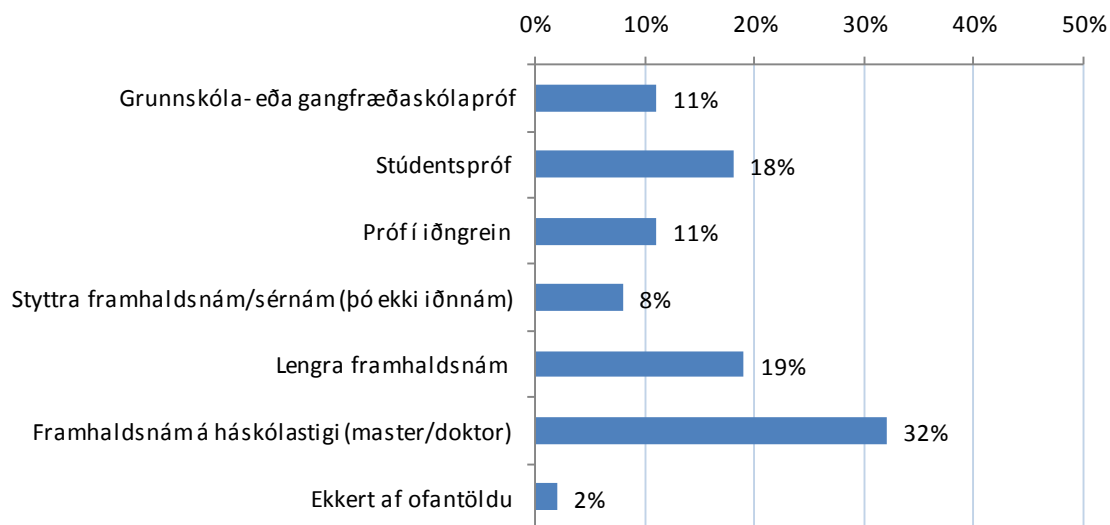
Mynd 10: Búseta portúgalskra starfsmanna.

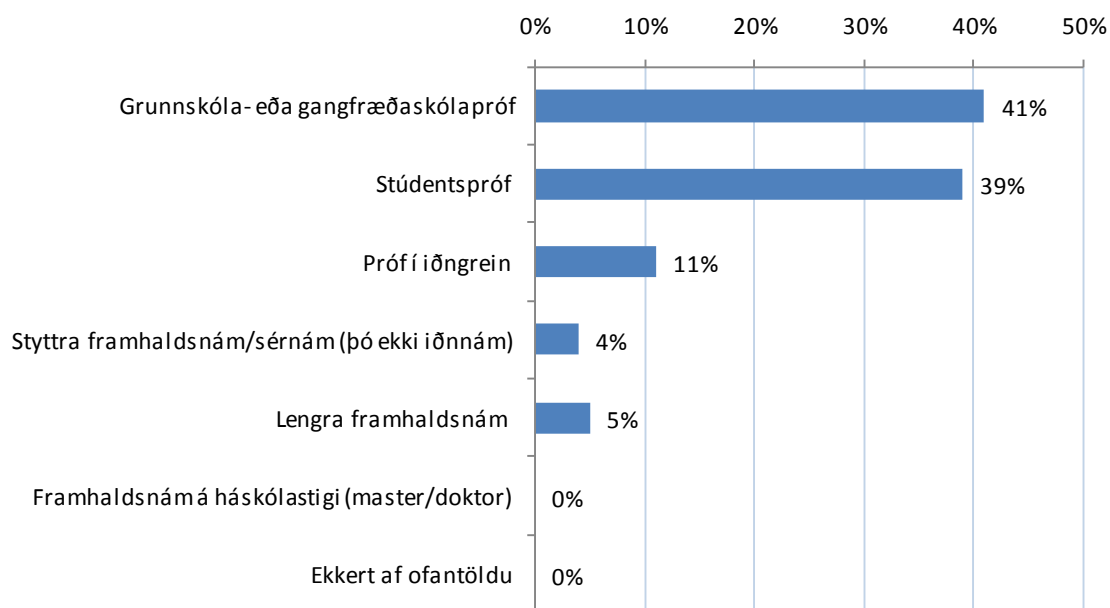
Mynd 11: Búseta pólskra starfsmanna.

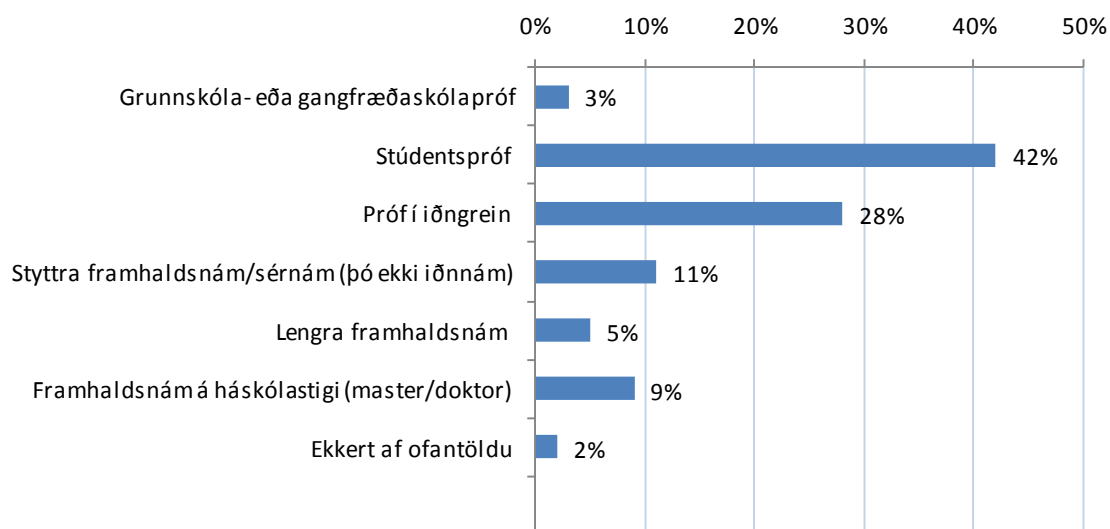
Mynd 12: Menntun íslenskra starfsmanna. Nokkuð stór hluti (32%) hefur bara grunnskólapróf, samanborið við t.d. pólska starfsmenn (sjá mynd 15).

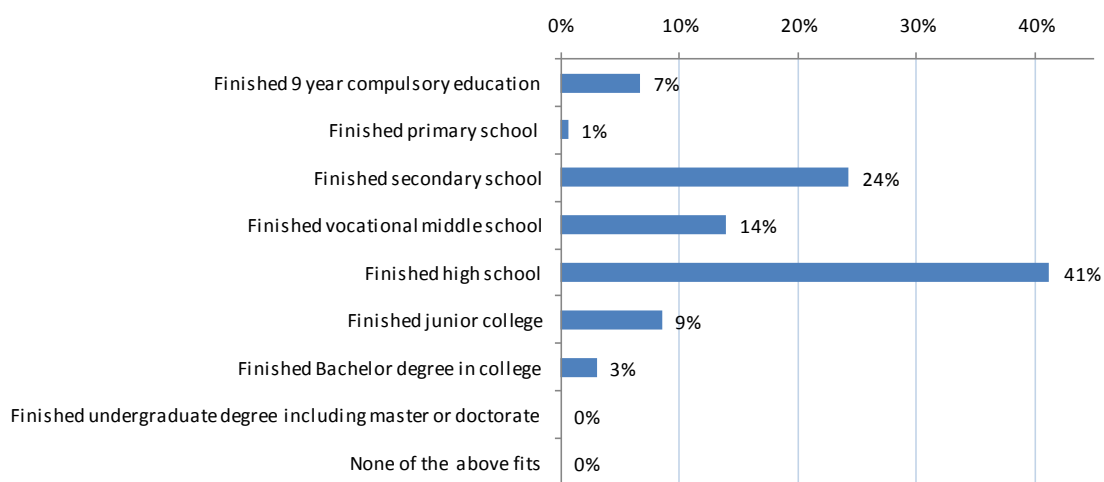
Mynd 13: Menntun enskum. starfsmanna. Áberandi hversu margir hafa lokið námi á háskólastigi (19% og 32%).

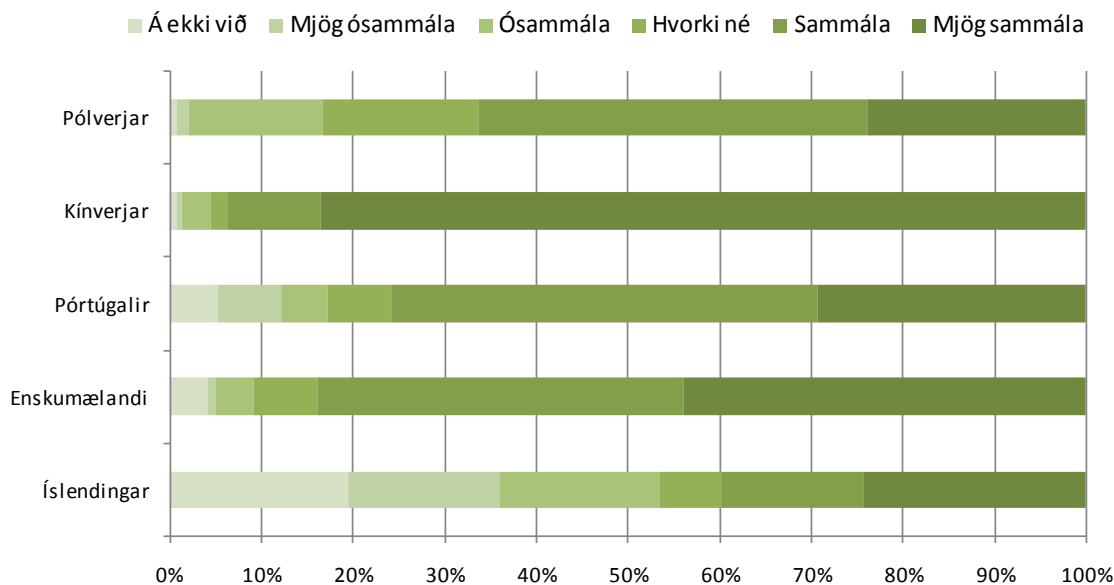
Mynd 14: Menntun portúgalskra starfsmanna. Portúgalskir starfsmenn hafa hæst hlutfall starfsmanna sem eingöngu hafa lokið grunnskóla.

Mynd 15: Menntun pólskra starfsmanna. Athygli vekur hversu fáir hafa lokið prófi í iðngrein. Stærstur hluti pólskumælandi þátttakenda eru starfsmenn sem vinna í tengslum við byggingu álvers.

Mynd 16: Menntun kínverskra starfsmanna. Ekki var mögulegt að spyrja kínverska starfsmenn sömu spurninga um menntun og önnur þjóðerni.

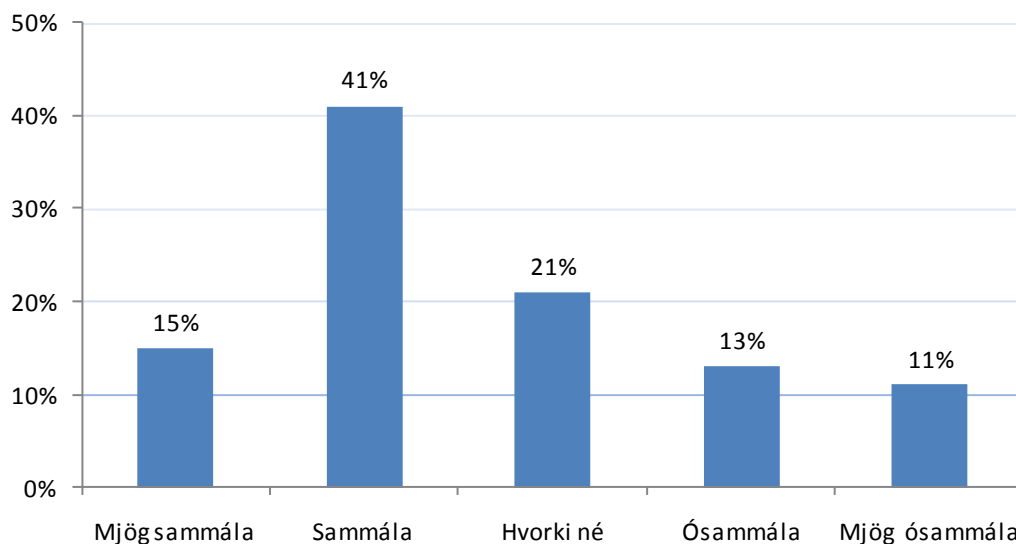

Mynd 17: Hlutföll starfsmanna sem unnið hafa í við stóriðjuframkvæmdir áður. Kínverskir og pórtúgalskir starfsmenn virðast hafa mesta reynslu af störfum við stóriðjuframkvæmdir. Þess ber að geta að nokkur fjöldi íslenskra starfsmanna kaus að merkja við valmöguleikann „á ekki við“ í þessari spurningu. (sjá nánari skiptingu svara Íslendinga í töflu 4. hér að neðan).

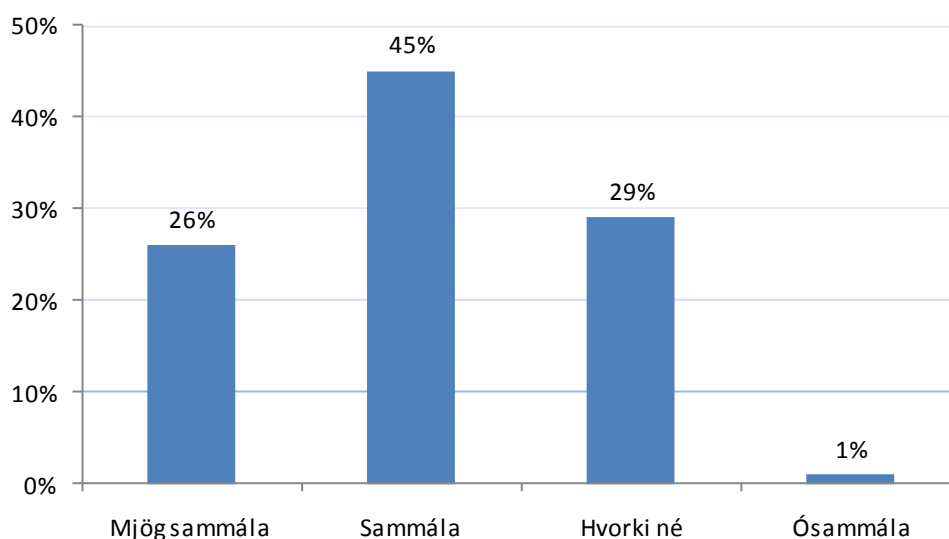
Tafla 4: Hlutfall og tíðni íslenskra starfsmanna sem unnið hafa við stóriðjuframkvæmdir áður

Ég hef unnið við stóriðjuframkvæmdir áður:			Tíðni	Hlutfall
Íslenska	Gilt svar	Mjög sammála	25	30,1%
		Sammála	16	19,3%
		Hlutlaus	7	8,4%
		Ósammála	18	21,7%
		Mjög ósammála	17	20,5%
		Samtals	83	100
Svar vantar	Á ekki við	20		
	Ósvarað	1		
	Samtals	21		

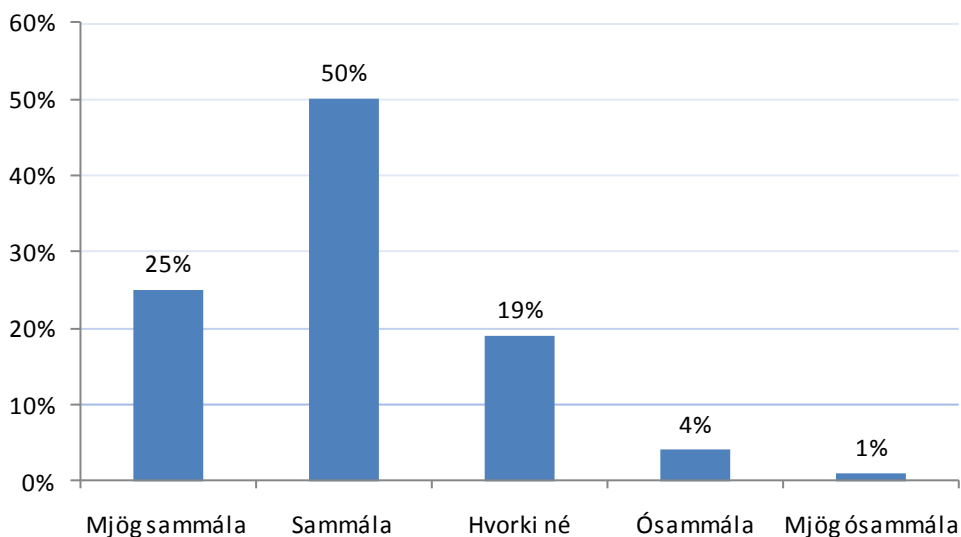
Sjá má að töluverður fjöldi (20 manns) telur að svar við spurningunni eigi ekki við. Það getur bent til að hinir sömu hafi ekki unnið við stóriðjuframkvæmdir, jafnframt sem það er hugsanleg vísbending um galla í spurningunni. Hugtakið stóriðjuframkvæmd er ekki nánar skilgreint og kann því að hafa valdið misskilningi.

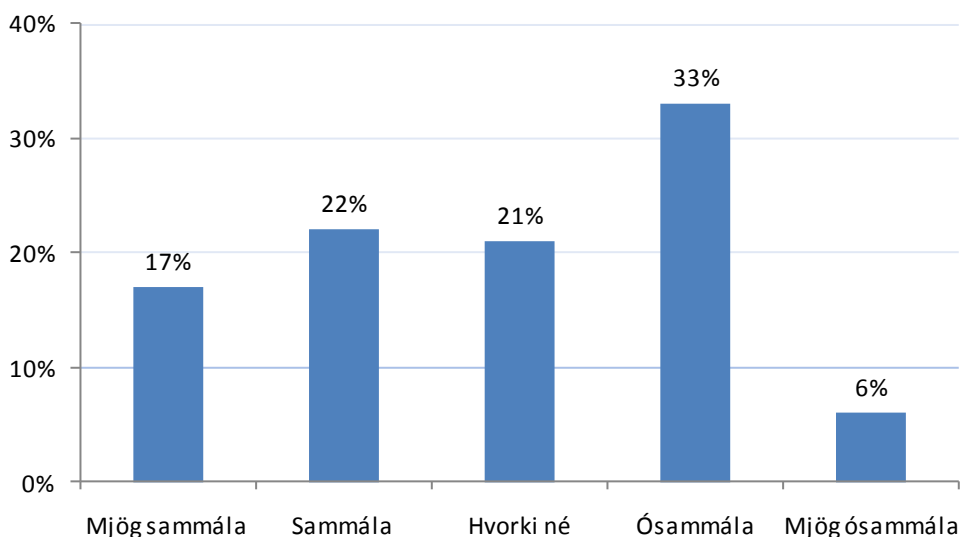
Mynd 18: Ánægja með laun, Íslendingar. Rúmlega helmingur Íslendinga telur sig ánægða með laun sín. Rúmlega 20% (uppsafnað) telja sig ekki vera ánægða með laun sín.

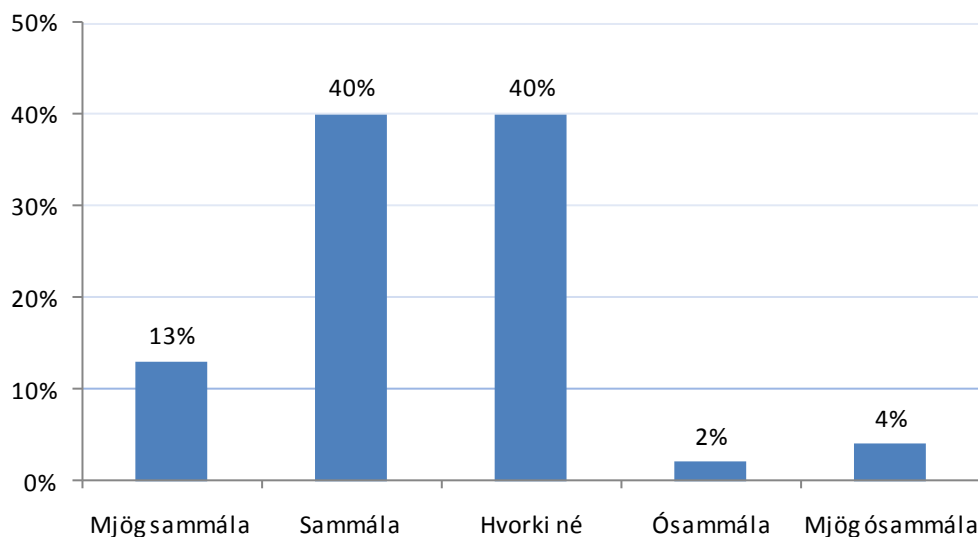
Mynd 19: Ánægja með laun, Kínverjar. Mjög fáir, aðeins 1%, Kínverja eru ekki ánægðir með laun sín og því mikil meirihluti sem telja sig vera ánægða með laun sín.

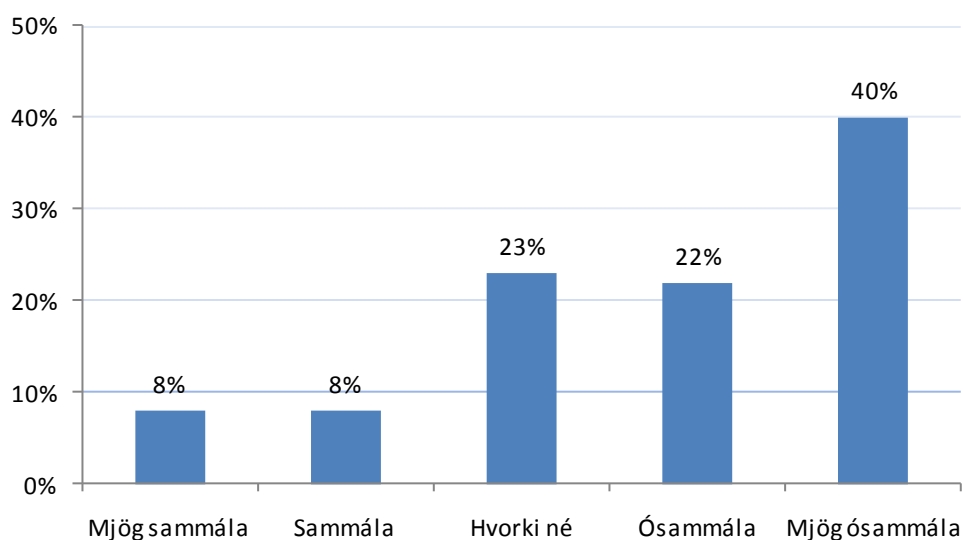
Mynd 20: Að vinna með Íslendingum hefur verið jákvæð reynsla. Svör allra erlendra starfsmanna. Um 75% (uppsafnaða) eru því sammála á meðan aðeins 5% eru því ósammála.

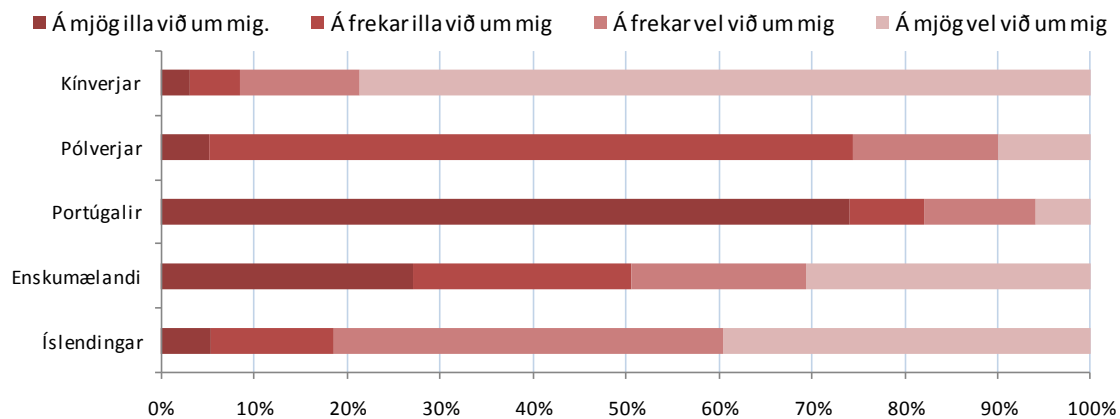
Mynd 21: Í framtíðinni gæti ég hugsað mér að vinna og búa á Íslandi. Vilji erlendra starfsmanna til þess að búa og vinna á Íslandi að verktíma loknum.

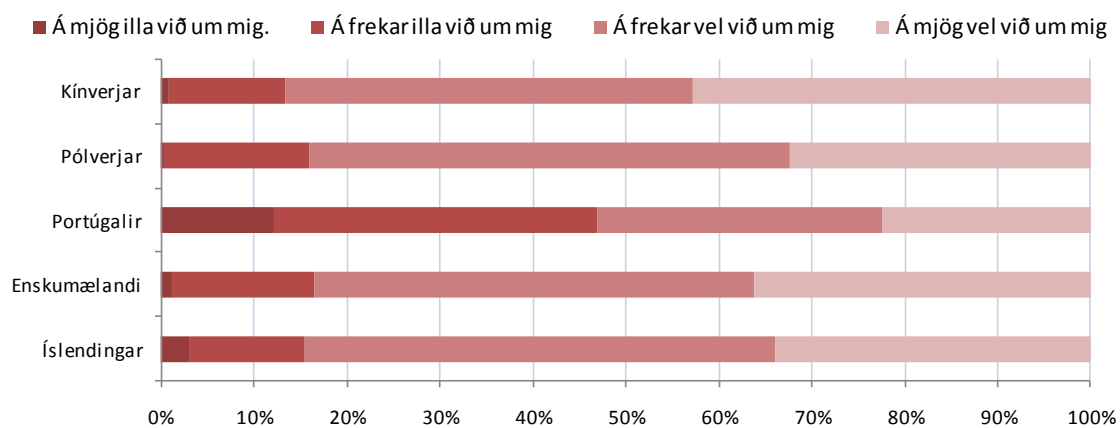
Mynd 22: Erlendir starfsmenn hafa reynst mér vel. Viðhorf Íslendinga til erlenda samstarfsmanna sýna að aðeins 6% (uppsafnað) eru ósammála ofangreindri fullyrðingu.

Mynd 23: Ég mun sækjast eftir vinnu við álverið í Reyðarfirði. Hlutfall íslenskra starfsmanna sem telja sig munu sækjast eftir því að vinna við Álverið í Reyðarfirði er uppsafnað um 16%. Hafa ber í huga að lítill hluti Íslendinga sem tóku þátt í þessari könnun voru heimamenn (sjá mynd 8)

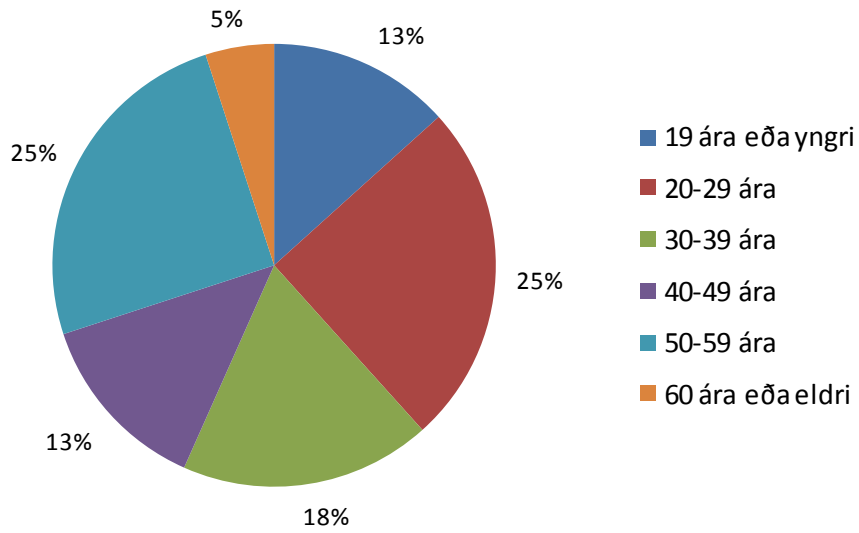

Mynd 24: Vann áður hjá sama verktaka - Hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar? Nokkur meirihluti Íslendinga og Kínverja telja það eiga vel við um sig að þeir hafi áður unnið hjá sama verktaka. Bæði Portúgalir og Pólverjar segja það síður eiga við um sig.

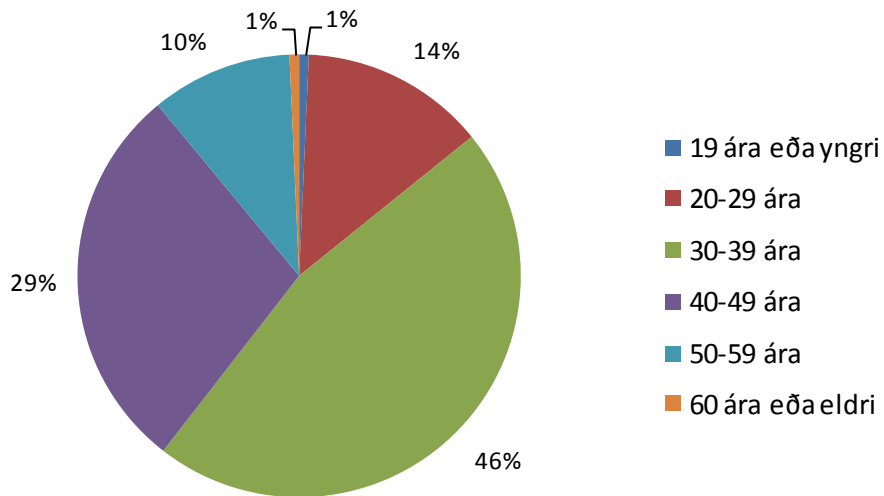

Mynd 25: Mikil vinna og gott kaup - Hver er ástæða þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar? Mikil vinna og gott kaup virðist vera nokkuð almenn ástæða fyrir því af hverju fólk vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar. Tæplega 50% Portúgala telja þessa ástæðu þó ekki eiga við um sig.

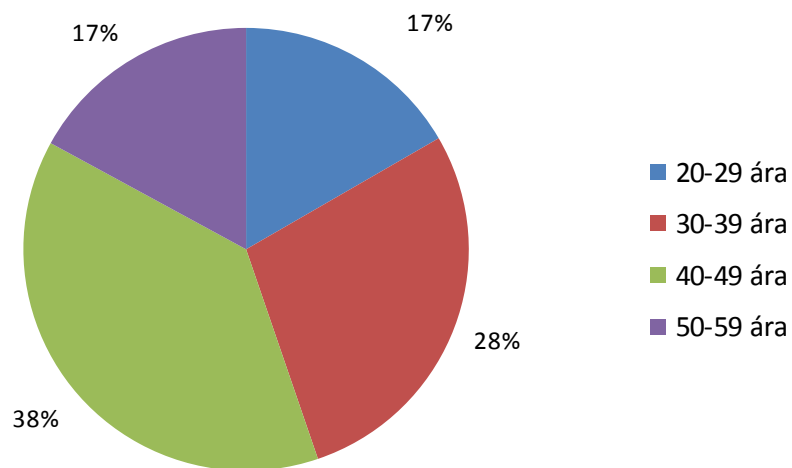
Niðurstöður greindar eftir vinnustað:

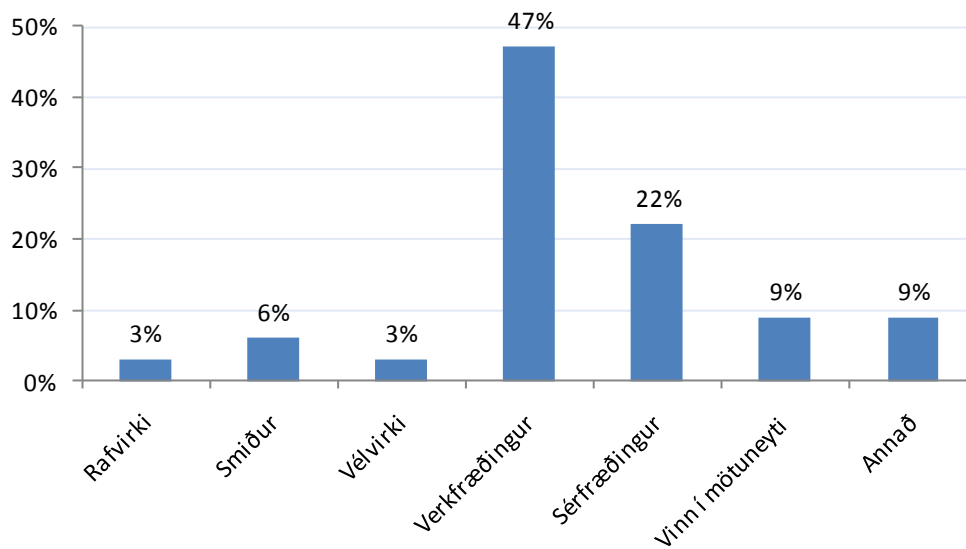
Mynd 26: Aldur starfsmanna íslenska verktakans Suðurverk.

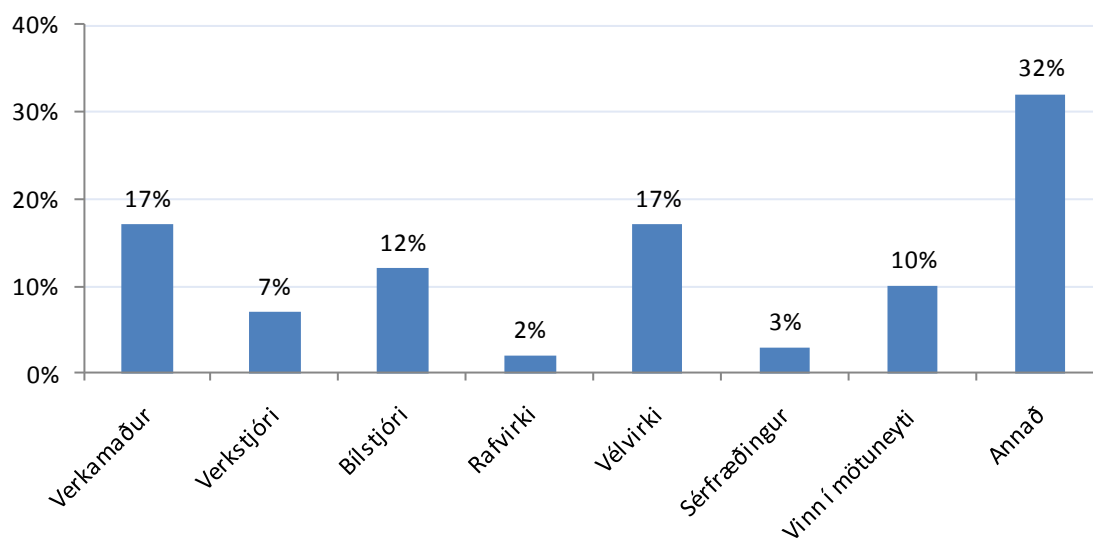
Mynd 27: Aldur starfsmanna ítalska verktakans Impregilo.

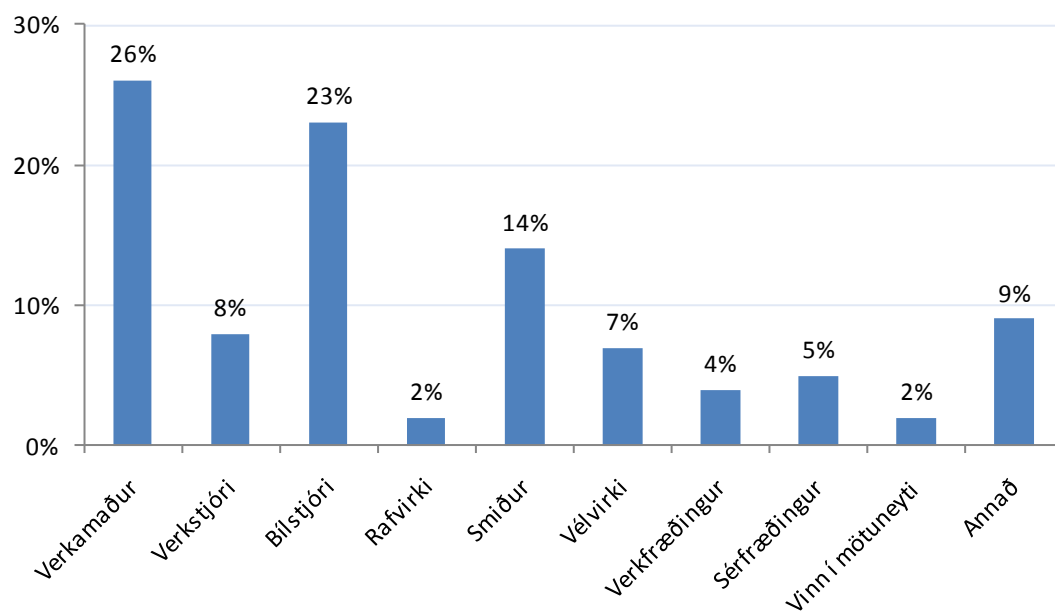
Mynd 28: Aldur starfsmanna fjarðaálsverkefnis, sem vinna við byggingu álvers í Reyðarfirði.

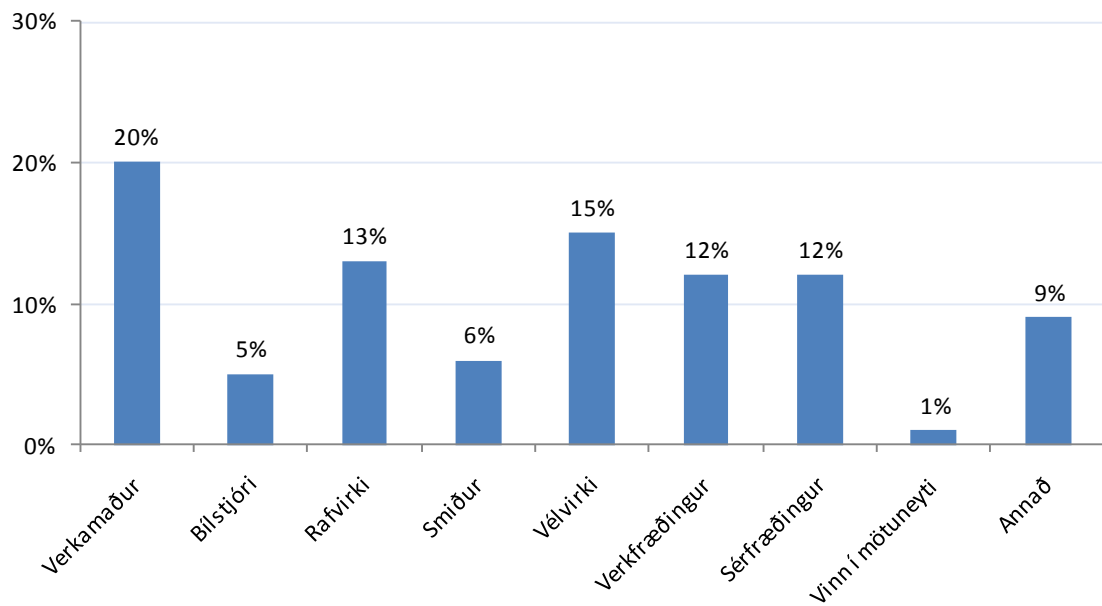
Mynd 29: Hlutföll ýmissa starfa við vinnubúðir Landsvirkjunar.

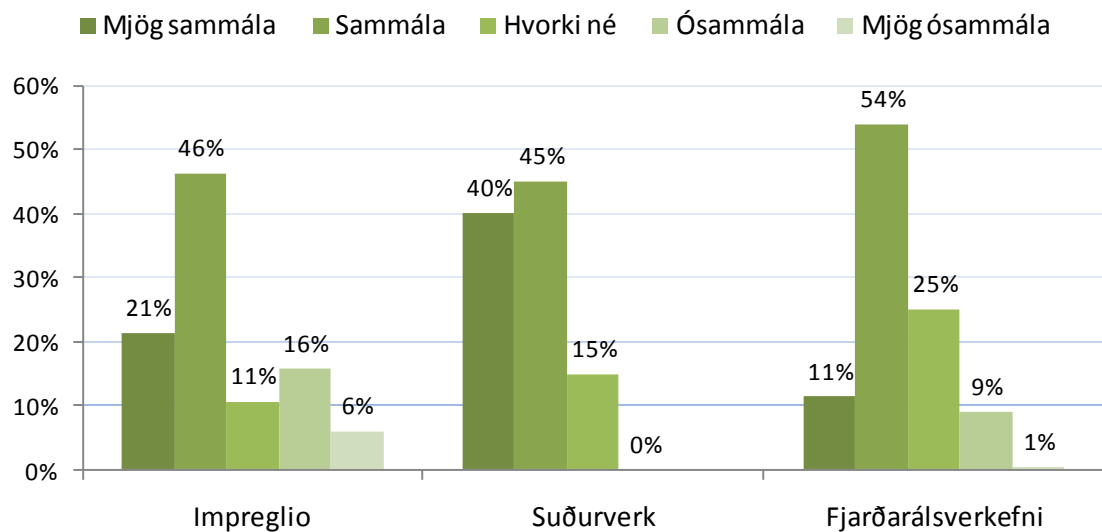
Mynd 30: Hlutföll ýmissa starfa hjá íslenska verktakanum Suðurverk. Athygli vekur hversu margir segjast vinna við „Annað“. Gefur til kynna galla í spurningalista, galla sem gæti verið útskýrður með vöntun á íslenska starfsheitinu „tækjamaður“.

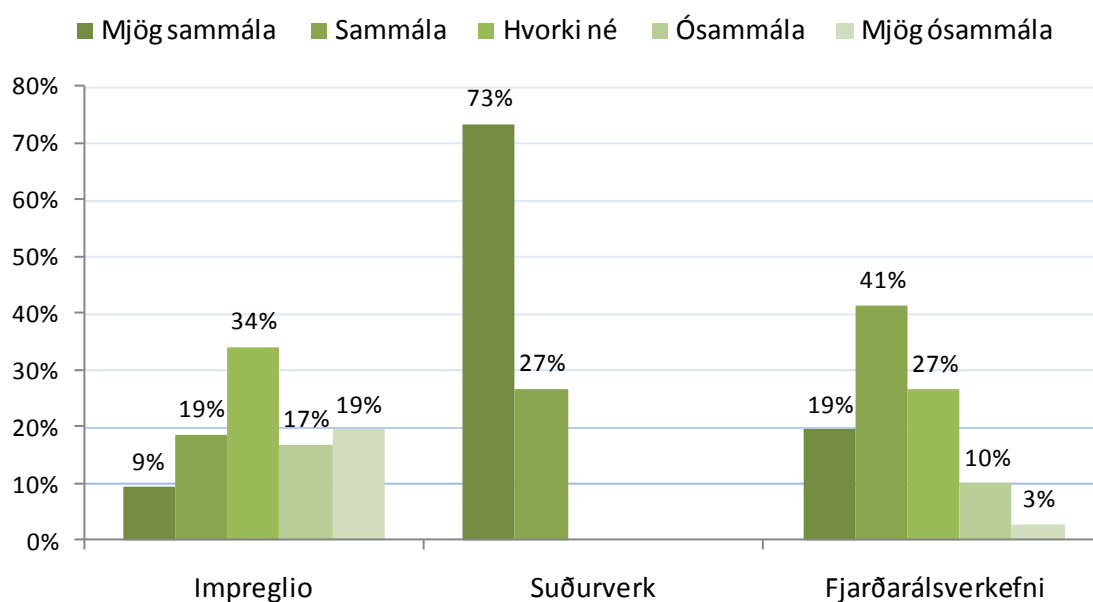
Mynd 31: Hlutföll ýmissa starfa hjá starfsmönnum ítalska verktakans Impregilo.

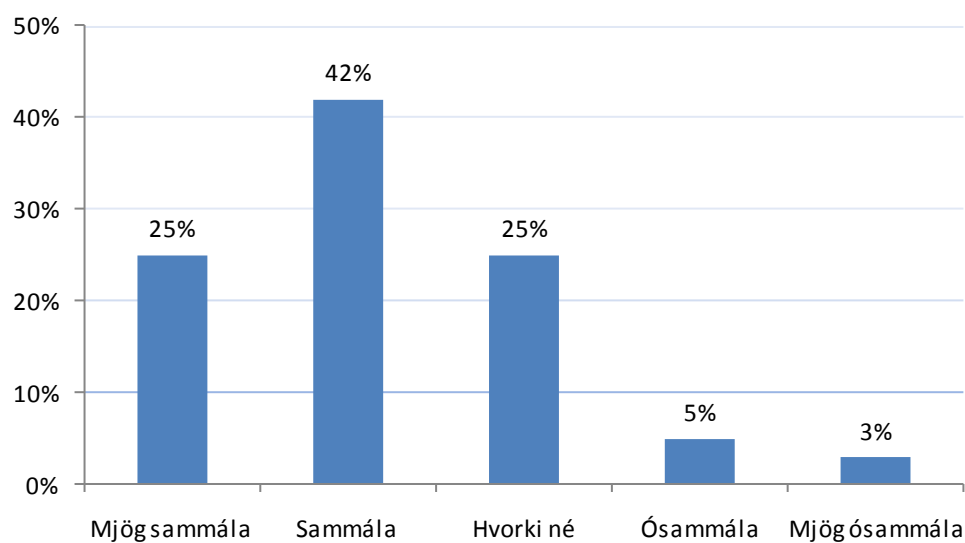
Mynd 32: Hlutföll ýmissa starfa hjá starfsmönnum fjarðaálsverkefnis, sem vinna við byggingu álvers í Reyðarfirði.

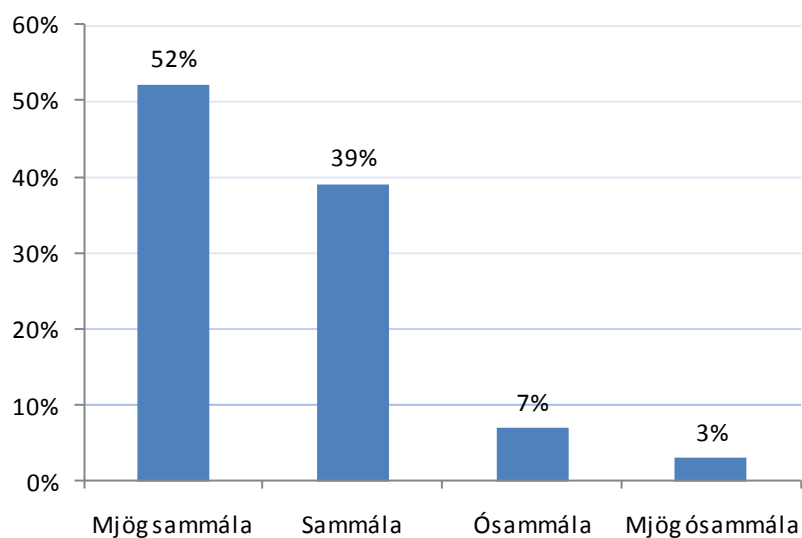
Mynd 33: Það ríkir góður starfsandi á mínum vinnustað. Hjá íslenska verktakanum Suðurverk er enginn ósammála. Hjá ítalska verktakanum Impreglio eru rúmlega 20% ósammála.

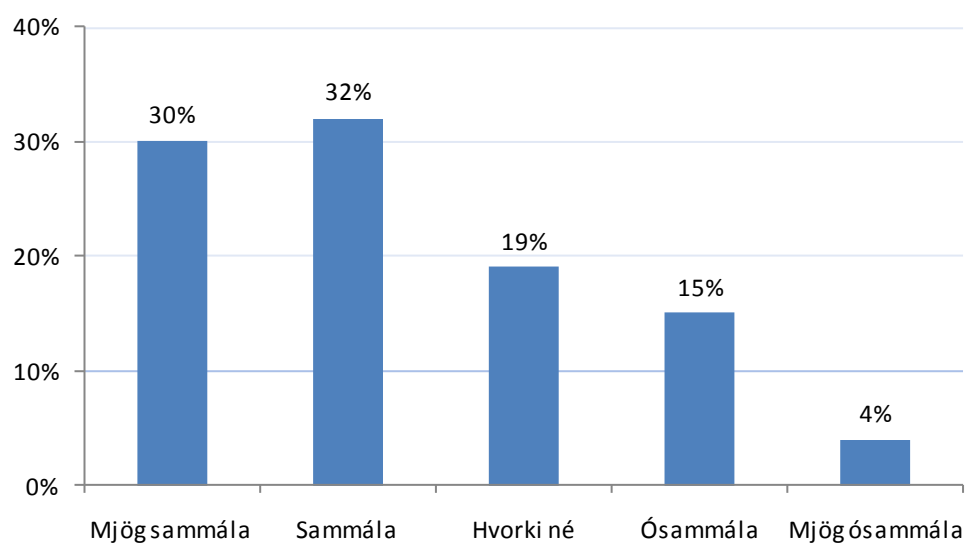
Mynd 34: Ánægja með mat/mötuneyti á vinnustað. Athygli vekur að enginn starfsmaður hjá íslenska verktakanum Suðurverk er óánægður með matinn á sínum vinnustað. Tæplega 40% starfsmanna Impreglio eru óánægðir með matinn á sínum vinnustað, fleiri en þeir sem eru ánægðir (28%).

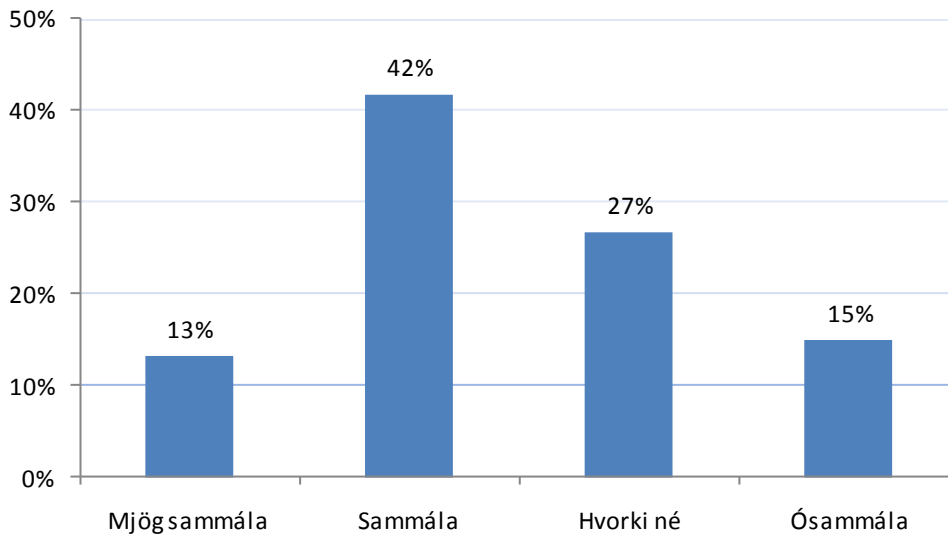
Mynd 35: Ég er ánægður með launin mín. Vinnustaður: Impreglio. Aðeins 8% starfsmanna eru ekki ánægðir með sín laun.

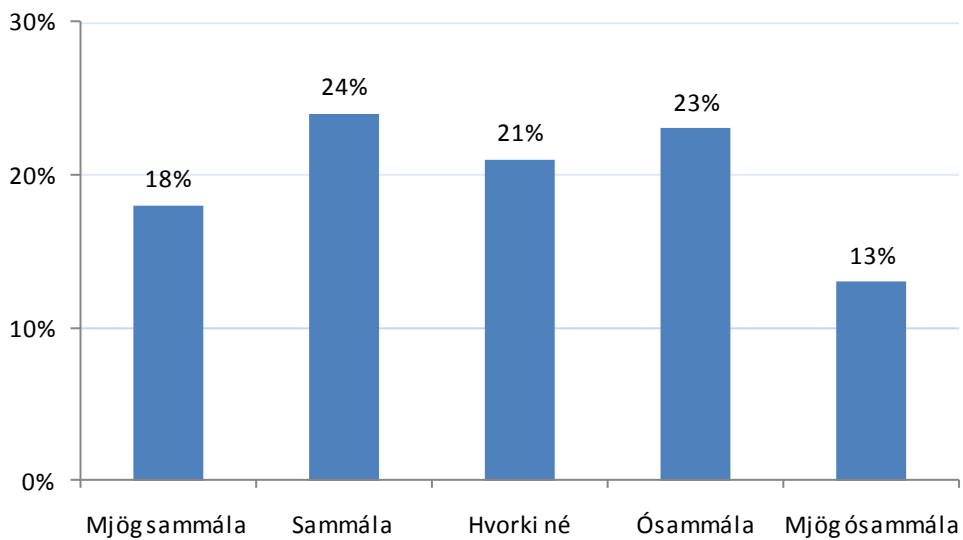
Mynd 36: Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi. Vinnustaður: Fjarðaálsverkefni. Mikill meirihluti, eða 91%, starfsmanna eru sammála því að yfirmenn leggja áherslu á vinnuöryggi. Aðeins 3% eru því ósammála.

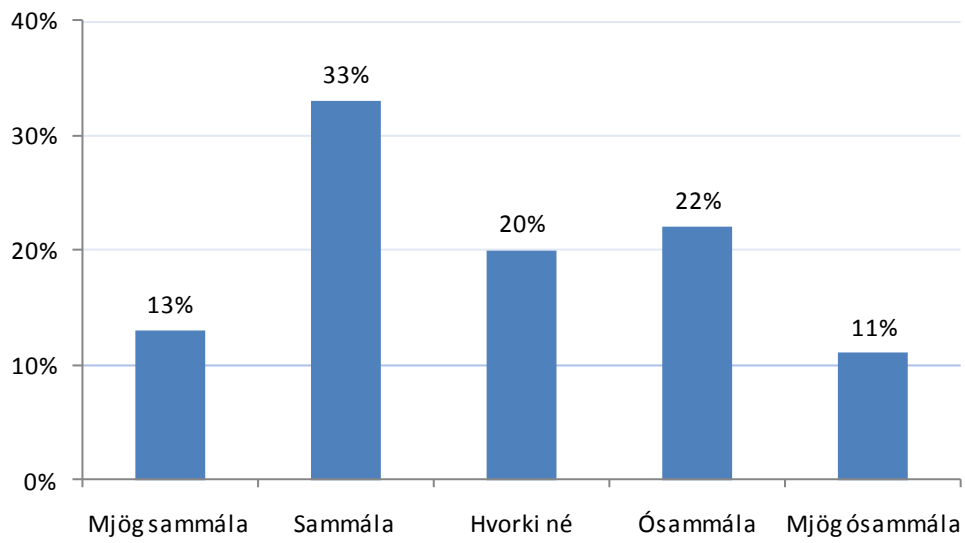
Mynd 37: Yfirmenn mínir leggja áherslu á vinnuöryggi. Vinnustaður: Impregilo. Hér eru um 62% sammála því að yfirmenn leggja áherslu á vinnuöryggi. Athygli vekur að tæplega 20% eru því ósammála.

Mynd 38: Vinna mín felur í sér mikla hættu. Vinnustaður: Suðurverk.

Mynd 39: Vinna mín felur í sér mikla hættu. Vinnustaður: Impregilo.

Mynd 40: Vinna mín felur í sér mikla hættu. Vinnustaður: Fjarðaálsverkefni.

Viðauki: Spurningalistar

Ágæti þátttakandi

Ég heiti Tryggvi Hallgrímsson, 27 ára nemi við Háskólann í Tromsø Noregi. Í sumar vinn ég rannsókn á starfsmannamálum við stóriðjuframkvæmdir á Austurlandi. Rannsóknin miðar að söfnun upplýsinga um viðhorf starfsmanna til vinnu sinnar, vinnuöryggis og samfélagsins með það að markmiði að kanna hvort einhverra úrbóta sé þörf. Rannsóknin er unnin í samstarfi við Rannsóknastofnun Háskólans á Akureyri og Rannsóknastofnu í vinnuvernd. Nýsköpunarsjóður námsmanna styrkir rannsóknina.

Eftirfarandi spurningalisti er ekki persónugreinanlegur og tryggt að ekki verður á nokkurn hátt unnt að rekja niðurstöður til einstakra þátttakenda. Atvinnurekendur þínir munu ekki hljóta aðgang að svörunum, mikilvægt er þó að þú ritir ekki á listann nafn þitt eða persónuupplýsingar.

Svarið með því að merkja við í viðeigandi reiti.

1. Ertu karl eða kona?

- Kona
 Karl

2. Hvað ertu gömul/gamall ?

- 19 ára eða yngri
 20-29 ára
 30-39 ára
 40-49 ára
 50-59 ára
 60 ára eða eldri

3. Hvar er lögheimili þitt ?

- Höfuðborgarsvæði/Suðurnes
 Vesturland
 Vestfirðir
 Norðurland vestra
 Norðurland eystra
 Austurland
 Suðurland

Póstnúmer: _____

4. Hvert er starf þitt?

17. Erlendir starfsmenn hafa reynst mér vel:

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Ég nýt þess að vinna vinnuna mína:

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Vinna mín felur í sér mikla hættu:

Mjög sammála	Sammála	Hlutlaus	Ósammála	Mjög Ósammála	Á ekki við
☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Að lokum, hverjar eru ástæður þess að þú vinnur við stóriðjuframkvæmdirnar? (merktu við einn reit í hverjum lið)

	Á mjög vel við um mig	Á frekar vel við um mig	Á frekar illa við um mig	Á mjög illa við um mig.
a) Ég vann hjá sama verktaka áður	☐	☐	☐	☐
b) Mikil vinna, gott kaup	☐	☐	☐	☐
c) Þörf fyrir sérfræðipækkingu mína	☐	☐	☐	☐
d) Ævintýramennska	☐	☐	☐	☐

Kærar þakkir fyrir þátttökuna.

Vinsamlegast afhendið mér úrlausnina, eða setjið í viðeigandi kassa.

Dear participant, thank you for participating

My name is Tryggvi Hallgrímsson. I am a 27 year old student at the University of Tromsø, Norway. This summer I will be studying employees, employed as part of various construction-projects in East Iceland. The study aims at gathering general information about attitudes towards work, work environment and society. The study is done in cooperation with University of Akureyri Research Institute and the Administration of Occupational Safety and Health in Iceland (AOSH). The study is supported by the Icelandic Student Innovation Fund.

The following questionnaire is not traceable to individual participants and your employers will not have access to the answers given in the study. Even so, it is important that you do not write your name or personal information on this copy, please.

Answer by tagging the appropriate boxes

1. **Are you a man or a woman?**

- Woman
- Man

2. **How old are you?**

- 19 year old or younger
- 20-29 year old
- 30-39 year old
- 40-49 year old
- 50-59 year old
- 60 year old or older

3. **Which phrase best describes the area where you live?** (in your home country)

- A big city
- The suburbs of a big city
- A town or small city
- A country village
- A farm or home in the countryside
- Don't know

4.

- Mechanic
- Engineer
- Specialist
- Work in kitchen
- Other

what is your occupation?

18. I enjoy my work:

Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree	<i>Not relevant</i>
☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. My work involves great danger:

Strongly agree	Agree	Neutral	Disagree	Strongly disagree	<i>Not relevant</i>
☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Finally, for what reasons did you come to work here? (tag only one box in each column)

	Very appropriate	Appropriate	Inappropriate	Very Inappropriate
a) Worked for same contractor before	☐	☐	☐	☐
b) A lot of work, good pay	☐	☐	☐	☐
c) A need for my expertise	☐	☐	☐	☐
d) Adventure	☐	☐	☐	☐

Thank you for participating. Please hand me your copy or put it in the box.

您好，谢谢您能抽空参加这个问卷调查。

我叫 Tryggvi Hallgrímsson，27 岁，在挪威的特罗姆索大学念书。我将在这个暑假研究一些关于参与冰岛东部各建筑项目建设的工人和雇员的情况。 此项研究的主要目的是为了收集工人工作态度、工作条件及工作环境方面的一些情况概要。此项研究是与阿库雷里大学研究所和冰岛劳动安全与卫生部门合作开展的，并获得了冰岛学生创新基金会的赞助。

下面是一份不记名问卷，问卷的填写者是保密的。同时您的用人单位是无法查阅问卷或者知晓此项研究的结果的。尽管如此，还是请您不要在问卷上写下姓名或个人信息，这点很重要。

|

单选题，请选择一个最合适的选项，并在对应的方框内打勾。

1. 您的性别是：

- 女
- 男

2. 您的年龄为：

- 19 岁或 19 岁以下
- 20 至 29 岁
- 30 至 39 岁
- 40 至 49 岁
- 50 至 59 岁
- 60 岁或 60 岁以上

3. 您在国内居住的地方是一个：

- 大城市的市区
- 大城市郊区
- 小城镇
- 村庄
- 独立农庄园
- 不清楚

16. 将来我想在冰岛定居并工作:

完全同意 比较同意 不清楚 反对 强烈反对 以上各项都不符

17. 和冰岛人一起工作是愉快和有益的:

完全同意 比较同意 马马虎虎 反对 强烈反对 以上各项都不符

18. 我喜欢我现在的这份工作:

千真万确 基本如此 马马虎虎 不完全如此 完全不是 以上各项都不符

19. 我现在的这份工作很危险:

千真万确 基本如此 马马虎虎 不完全如此 完全不是 以上各项都不符

20. 最后一个问题，您出于什么原因来到这里来工作？（每个问题只选一个答案）

	非常符合	比较符合	不符合	完全不符
a) 以前为这家公司或承包商工作过	☐	☐	☐	☐
b) 工作量大，但是报酬丰厚	☐	☐	☐	☐
c) 用人单位看重我的专业技能要求我来	☐	☐	☐	☐
d) 想出来开开眼界闯荡一番	☐	☐	☐	☐

谢谢您的参与，请将您填好的问卷交给我或者放入问卷箱内。

Caro participante,

meu nome é Tryggvi Hallgrímsson, tenho 27 anos e sou acadêmico da Universidade de Tromsø na Noruega. Nesta temporada, estou realizando uma pesquisa sobre as condições laborais nos empreendimentos industriais na Região Leste da Islândia. O objetivo desta pesquisa é mapear a visão dos funcionários sobre as suas condições de trabalho, segurança laboral e convívio social, com vistas a identificar necessidades de melhorias. Esta pesquisa é feita em colaboração com a Universidade de Akureyri e o Departamento de Pesquisa da Inspeção do Trabalho, e é financiada pelo Fundo Acadêmico de Apoio ao Empreendedorismo.

O questionário a seguir é totalmente impessoal, sendo impossível tirar conclusões a respeito da identidade de quem o respondeu. Os empregadores em nenhum momento terão acesso às respostas. Solicitamos, outrossim, que não escrevas teu nome nem qualquer informação pessoal neste formulário.

Marcar apenas uma opção

1. Sexo

- Feminino
- Masculino

2. Idade

- Até 19 anos
- 20-29 anos
- 30-39 anos
- 40-49 anos
- 50-59 anos
- 60 anos ou mais

3. Em que tipo de localidade vives no teu país de origem?

- Cidade grande – região central
- Cidade grande – subúrbios
- Cidade ou município pequeno
- Povoado
- Zona rural
- Não saberia dizer
- Outro (descreva):

17. **Trabalhar com islandeses tem sido uma experiência gratificante**

Concordo totalmente	Concordo	Neutro	Discordo	Discordo totalmente	<i>Não aplica-se</i>
☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. **Gosto do trabalho que faço**

Concordo totalmente	Concordo	Neutro	Discordo	Discordo totalmente	<i>Não aplica-se</i>
☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. **Meu trabalho implica um alto nível de risco**

Concordo totalmente	Concordo	Neutro	Discordo	Discordo totalmente	<i>Não aplica-se</i>
☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. **Finalmente, por que razão decidiste trabalhar em empreendimentos industriais?** (marcar apenas uma opção em cada linha)

	Exatamente	Sim	Mais ou menos	Não
a) Já trabalhava com este empregador	☐	☐	☐	☐
b) Estabilidade e bons salários	☐	☐	☐	☐
c) Demanda pelo meu trabalho especializado	☐	☐	☐	☐
d) Espírito de aventura	☐	☐	☐	☐

Agradecemos tua participação nesta pesquisa.

Entregar o questionário completo ao pesquisador, ou depositar diretamente na urna apropriada.

Dziękuję Pani, Panu za uczestnictwo

Nazywam się Tryggvi Hallgrímsson. Mam 27 lat i jestem studentem Uniwersytetu Tromsø w Norwegii. Tegorocznego lata przeprowadzać będę badania dotyczące pracowników zatrudnianych przy różnorodnych projektach konstrukcyjno-budowlanych we wschodniej części Islandii. Zadaniem tej pracy naukowej jest zebranie ogólnych informacji na temat nastawienia wobec pracy, w środowisku pracy jak i w stosunku do społeczeństwa. Badania są prowadzone przy współpracy z Instytutem naukowo-badawczym i Administracją Zawodowego Bezpieczeństwa i Zdrowia w Islandii (AOSH) Uniwersytetu Akureyri. Badania są wspomagane przez Fundusz Innowacji Studentów Islandzkich.

Poniższa ankieta jest całkowicie anonimowa, pozostali uczestnicy jak i przełożeni nie będą mieć wglądu do udzielanych odpowiedzi. Ważne jest wobec tego, by Pan, Pani nie podpisywał/a formularzy ni podawała osobistych informacji.

Proszę zaznaczyć pole wybranej odpowiedzi

1. **Jesteś kobietą czy mężczyzną?**

- Kobieta
- Mężczyzna

2. **Ile masz lat?**

- 19 lub mniej
- 20-29 lat
- 30-39 lat
- 40-49 lat
- 50-59 lat
- 60 lub więcej

3. **Które wyrażenie opisuje najlepiej miejsce w którym mieszkasz? (w twoim rodzimym kraju)**

- Duże miasto
- Okolice dużego miasta
- Małe lub średniej wielkości miasto
- Wieś
- Dom położony z dala od innych zagospodarowań
- Nie wiem

4.

- Inżynier
- Specjalista
- Pracownik gastronomiczny
- Inne

Jaki jest twój zawód?

17. Dotychczasowa współpraca z Islandczykami była pozytywnym doświadczeniem:

Tak, bardzo	Tak	50-50%	Nie	Absolutnie	Zadne z wymienionych
☐	☐	☐	☐	☐	☐

18. Lubię moją pracę:

Tak, bardzo	Tak	50-50%	Nie	Absolutnie	Zadne z wymienionych
☐	☐	☐	☐	☐	☐

19. Moja praca jest związana z wysokim ryzykiem:

Tak, bardzo	Tak	50-50%	Nie	Absolutnie	Zadne z wymienionych
☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Z jakich powodów przyjechałeś/przyjechałaś tutaj do pracy? (zaznacz tylko jedno pole w każdej kolumnie)

	Jak najbardziej	Tak	Nie	Absolutnie
a) Uprzednia współpraca z tą samą firmą, kontraktorem	☐	☐	☐	☐
b) Dużo pracy, wysokie zarobki	☐	☐	☐	☐
c) Potrzeba zdobycia doświadczenia	☐	☐	☐	☐
d) Przygoda	☐	☐	☐	☐

Dziękuję za uczestnictwo. Proszę o wręczenie mi wypełnionych formularzy (lub włożenie ich do pudełka).